

REFERAT Økonomiudvalget 2022-2025 d. 24-03-2025

Mødedato Mandag d. 24. marts 2025 kl. 16:00

Mødested D.3.39

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Status på socialområdets økonomi 2024.....	4
Aftale med Tørring Rideklub.....	8
Tilføjelser til sagsbehandlingsfrister 2024/2025.....	10
Godkendelse af Forslag til Lokalplan 755 for ny bebyggelse mellem Østergrave og Havnegade og I	12
Godkendelse af Forslag til Lokalplan 751 for Bunkedal Mølle Vandværk og Forslag til Tillæg 24 til	16
Godkendelse af forslag til Lokalplan 753 og Forslag til Tillæg 26 til Kommuneplan 2021, teknisk a	19
Byggemodning Sdr. Borup.....	22
Orienteringssag om bygningsvedligehold 2025.....	23
Energistrategi - endelig vedtagelse.....	26
Godkendelse af proces for den lokale grønne trepart.....	29
Stibro i Fårup - valg af midlertidig løsning samt bevilling.....	33
Budgetprocedure 2026-29.....	35
Beredskab & Sikkerhed - Godkendelse af vedtægtsændring om ejerfordeling.....	37
Beredskab & Sikkerhed - Godkendelse af budgetforslag 2026 og budgetoverslag 2026-2029.....	39
Finansrapport 2024 og restlåneoptagelse vedr. låneramme 2024.....	40
Nikotinfri arbejdsplads.....	42
Sekretariatsbetjening af Huslejenævn og Beboerklagenævn.....	46
Kommunikations- og inddragelsesproces vedr. Hvidbogen om Fremtidens Randers.....	49
Lukket: Mulig klage over afgørelse.....	53

Punkt 44: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-39-23

Beslutning

Godkendt.

Til stede var Torben Hansen (A), Steen Bundgaard (A), Ellen Petersen (A), Christian Engelbrecht Pedersen (A), Rosa Lykke Yde (F), Erik Bo Andersen (Q), Bo Vestergaard (UP), Niels Erik Christensen (V) og Claus Berggren (V).

Punkt 45: Status på socialområdets økonomi 2024

27.00.00-A00-36-24

Resumé

Forvaltningen har udarbejdet en administrativ opfølgning på socialområdets økonomi pr. 30. november 2024. Opfølgningen viser, at de stigninger, der kan ses i budgetopfølgningen pr. 30. september 2024 fortsætter. Med afsæt i status på den økonomiske situation redegøres der i det følgende for årsagerne til det stigende udgiftspres og mulige løsninger herpå samt en prognose for 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via socialudvalget og økonomiudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning fra Socialudvalget, den 30. januar 2025, punkt 14:

1. at taget til efterretning.

Lise-Lotte Lervad Larsen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning

Indstilles taget til efterretning.

Claus Berggren (V) var fraværende.

Sagsfremstilling

Der er pr. 30. november 2024 udarbejdet en status på socialområdets økonomi for 2024, der viser en fortsat stigning i udgifterne på området svarende til ca. 11 mio. kr. i forhold til budgetopfølgningen pr. 30. september 2024. Der forventes således et merforbrug i 2024 på 128,5 mio. kr. Dette opvejes delvist af forventede merindtægter i 2024 på 31,2 mio. kr. fra refusion for særligt dyre enkeltsager. Hertil forventes yderligere økonomiske effekter som følge af socialområdets økonomiske plan (SØP), herunder merindtægter på bloktilskuddet som følge af flere borgere i tilbud inden for kommunegrænsen svarende til 11,4 mio. kr. Når de forventede merindtægter til socialområdet medregnes, forventes et merforbrug på 85,9 mio. kr. Der er overført en gæld fra 2023 på 115,2 mio. kr. Når gælden medregnes, ender året med et merforbrug på 201,1 mio. kr. Det forventede resultat er opsummeret i følgende tabel.

Område	Forventet resultat pr. 30. nov. 2024
Center for Psykiatri og Socialt Udsatte	12,4
Center for Handicap og Myndighed	115,1
Center for Autisme, Senhjernesgade og Læring	1,8
Projekter	-0,8
Årets forventede resultat 2024	128,5
Forventede merindtægter vedr. SØP, herunder merindtægt bloktilskud	-11,4
Forventet merindtægt statsrefusion for særligt dyre enkeltsager	-31,2
Årets forventede resultat inkl. forventede merindtægter vedr. særligt dyre enkeltsager og SØP	85,9
Overført gæld fra 2023 (incl. projekter)	115,2
Årets forventede resultat 2024 inkl. overført gæld fra 2023	201,1

Det forventede merforbrug er ca. 11 mio. kr. højere end ved budgetopfølgningen pr. 30. september 2024. Årsagerne hertil er primært følgende:

- Der ses en stor stigning i udgifterne til forsorgshjem, primært som følge af flere længerevarende ophold og at enhedsprisen for en del af opholdene på særligt de private forsorgshjem er steget markant. Visitationen til

forsorgshjem foretages af det enkelte forsorgshjem, hvilket begrænser kommunernes styringsmuligheder. Alle udgifter til forsorgshjem har tidligere været omfattet af 50 % statsrefusion. Med hjemløse-reformen i 2023 er refusionsadgangen nu begrænset til ophold på under 90 dage (120 dage i en overgangsperiode). Det medfører derved en betydelig merudgift til kommunen, at de længerevarende ophold er i stigning. Psykiatri og Socialt Udsatte har iværksat en tættere opfølgning på de enkelte borgerforløb på forsorgshjem med henblik på hurtigst muligt at afklare borgeres støttebehov i forhold til at flytte i egen bolig. Det forventes herved, at de langvarige forsorgshjemsophold over en periode nedbringes.

- Der er fortsat stigende udgifter til køb af pladser på handicapområdet. Der har igennem en årrække været en stor vækst i antallet af og udgifterne til særligt dyre enkeltsager og der ses ved denne budgetopfølgning også en tilgang af nye dyre sager og fordyrelse i eksisterende sager. Selv om der samtidig har været gennemført forhandlinger på en række sager i regi af SØP, der har haft positiv effekt på udgifterne i disse sager, opvejer dette desværre ikke i fuldt omfang udgiftsstigningen på området.
- Driftsmæssige ubalancer på enkelte botilbud, der primært skyldes høje vikarudgifter som følge af langtidssygemeldinger, og en teknisk fejl i beregningen af indtægtsforventninger på de pågældende botilbud, hvorved indtægterne har været vurderet for højt i løbet af 2024. Der er desuden ved en gennemgang af afregningssystemet konstateret nogle betalinger fra myndighed til udfører, der burde have kørt i 2023, men som ikke er gennemført. Disse beløb påvirker i stedet 2024-regnskabet.

Løsningsmuligheder

Der er igangsat initiativer på de ovenfor nævnte områder i form af socialområdets økonomiske plan (SØP/Fingerplanen) og det i budget 2025-28 vedtagne katalog "Forslag til budget i balance på socialområdet 2025-28".

Eftersom socialområdets økonomiske plan (SØP/Fingerplanen) og det budgetvedtagne katalog "Forslag til budget i balance på socialområdet 2025-28" kun delvist afbøder udgiftsudviklingen på området, blev det i budget 2025-28 besluttet, at løfte socialområdets budget med 69,3 mio. kr. i 2025, 64,4 mio. kr. i 2026, 62,9 mio. kr. i 2027 og 61,8 mio. kr. i 2028 og frem.

Den aktuelle udvikling på socialområdet, hvor der udover den kendte problemstilling med særligt dyre enkeltsager, også støder problemer til med voldsomt stigende udgifter på forsorgshjem, kalder på hurtigt at igangsætte en handleplan på hjemløseområdet, der kan rulle denne udvikling tilbage svarende til ca. 10 mio. kr. årligt. Handleplanen fremlægges for socialudvalget i forbindelse med 1. budgetopfølgning 2025.

Det skal samtidig sikres, at driften på egne tilbud igen er helt i balance (ca. 6 mio. kr.) fra 2025 og frem.

Landspolitisk har der været nedsat et ekspertudvalg (det såkaldte Tranæs-udvalg), som er fremkommet med 19 anbefalinger til at sikre en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet. Der er efterfølgende indgået en landspolitisk rammeaftale om en langsigtet og bæredygtig udvikling af handicapområdet "Sammen om Handicap" med baggrund i Tranæs-udvalgets anbefalinger. Det er særligt med hensyn til udviklingen i de særligt dyre enkeltsager afgørende, at initiativerne i rammeaftalen "Sammen om Handicap" implementeres, samtidig med alle SØP- og "budget i balance"-initiativer fortsætter for fuld styrke.

Der er den 20. og 21. januar 2025 vedtaget følgende initiativer fra rammeaftalen "Sammen om Handicap":

- Indførelse af beløbsgrænse for alternative tilbud - forventet lovforslag i april 2025 med henblik på ikrafttrædelse 1. juli 2025.
- Effektivisering af socialtilsyn - forventet lovforslag i april 2025 med henblik på ikrafttræden 1. januar 2026.
- Ændrede regler for at forblive på botilbud for ægtefæller til afdøde borgere med handicap - forventet lovforslag i høring ultimo januar 2025 med henblik på fremsættelse i april 2025
- Aftale om ny model for kompensationsydelsen (merudgiftsydelsen) - lovforslag sendes i høring ultimo januar 2025 med henblik på fremsættelse i april 2025

Prognose for 2025-28

Den økonomiske prognose for 2025-28 for social og børnehandicap er opsummeret i følgende tabel og figur. Med den økonomiske effekt af SØP- og "budget i balance"-initiativer, handleplan vedr. forsorgshjemsområdet samt det bevilgede varige budgetløft til socialområdet fra 2025, forventes den økonomiske ubalance på social- og børnehandicapområdet at være på ca. 21 mio. kr. i 2025 faldende til ca. 9 mio. kr. i 2028.

En del af den tilbageværende ubalance på området forventes løst via regeringens/Folketingets forventede implementering af initiativer i handicapaftalen fra 2024 med baggrund i Tranæs-udvalgets anbefalinger. Initiativerne forventes at

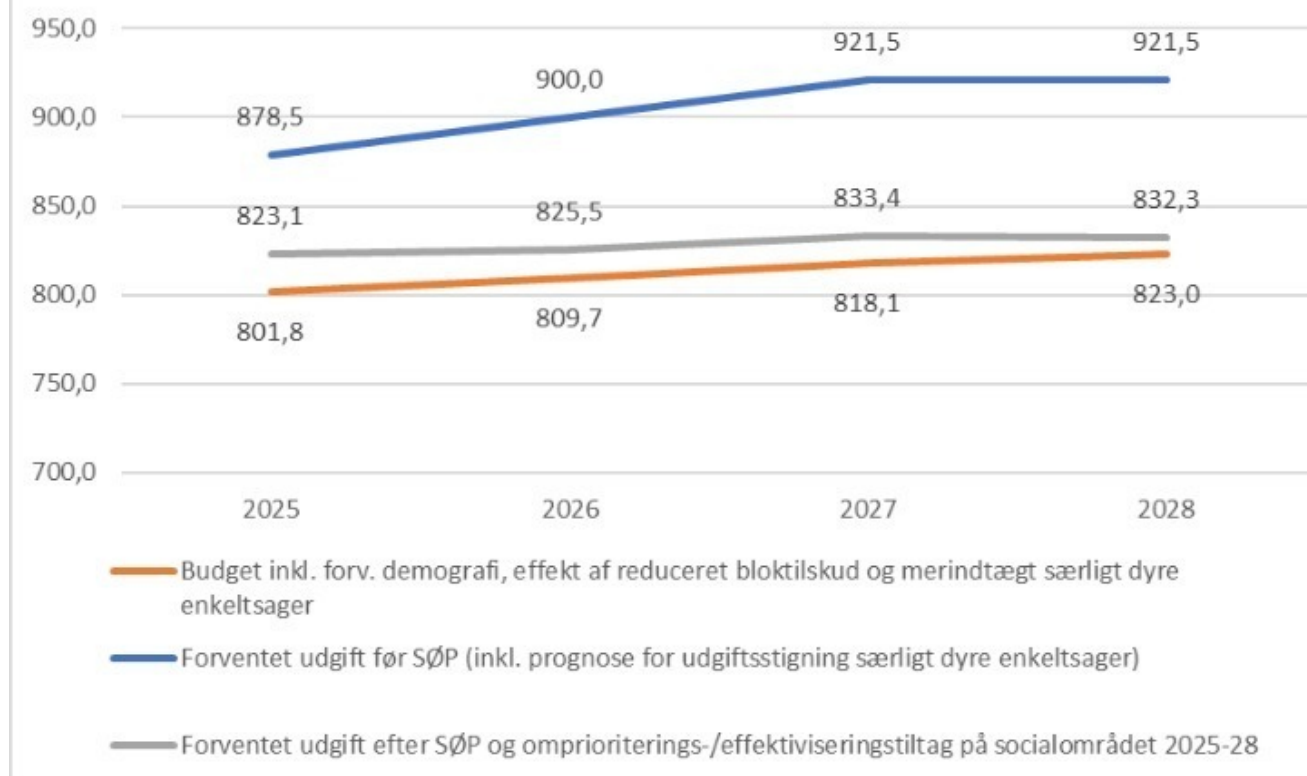
understøtte driften af og derved potentielt forbedre den økonomiske situation på socialområdet.

Prognosen for 2025-28 er med forbehold for de kommende års udvikling i udgifterne til særligt dyre enkeltsager. I 2022-24 har de faktiske udgifter til særligt dyre enkeltsager på socialområdet vist sig at overstige tidligere prognoser for perioden. Der kan derfor være en risiko for yderligere udgiftsstigninger på socialområdet i budgetperioden svarende til ca. 15-20 mio. kr. årligt.

Det blev i budget 2025-28 vedtaget, at der skal udarbejdes en analyse af socialområdet med særlig fokus på at udpege opmærksomhedspunkter, der fremadrettet kan sikre et socialområde med flere handlemuligheder inden for den økonomiske ramme. Analysen skal bidrage til en vurdering af, om der kan gennemføres yderligere ændringer på socialområdet - fagligt, organisatorisk eller styringsmæssigt - som kan bidrage til yderligere udgiftsdæmpning, når f.eks. antallet af særligt udsatte borgere stiger, priserne stiger eller fagligheden i kommunens eksisterende tilbud ikke i tilstrækkelig grad matcher de udsatte og udfordrede borgeres behov. Analysen udarbejdes med ekstern hjælp og skal færdiggøres inden sommerferien 2025. Analysen forventes dermed at kunne bidrage til en vurdering af mulige nye indsatser til at dæmpe udgiftsudviklingen.

Socialområdet, mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Vedtaget budget 2025-28 (pl 2025) inkl. budgetløft	776,6	773,8	773,4	772,3
Forventet merindtægt vedr. refusion særligt dyre sager	31,2	31,2	31,2	31,2
Bloktilskudsreduktion vedr. særligt dyre enkeltsager	-12,0	-12,0	-12,0	-12,0
Forventet demografi 2026-28 (fra puljen)		4,7	7,5	7,5
Demografi 50 % af landsplansudviklingen	6,0	12,0	18,0	24,0
Budget inkl. forv. demografi, effekt af reduceret bloktilskud og merindtægt særligt dyre enkeltsager	801,8	809,7	818,1	823,0
Forventet udgift før SØP (inkl. prognose for udgiftsstigning særligt dyre enkeltsager)	878,5	900,0	921,5	921,5
Effekt af SØP 2022-26	-25,8	-35,9	-41,7	-41,7
Effekt af boligplan		-3,0	-7,8	-7,8
Effekt af SØP/fingerplansinitiativer 2024-27	-4,0	-5,1	-6,5	-6,5
Forslag til omprioriterings-/effektiviseringstiltag på socialområdet 2025-28 "Socialområdet i balance"	-9,7	-14,6	-16,1	-17,2
Handleplan forsorgshjem (fremlægges i forbindelse med 1. budgetopfølgning 2025)	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Drift af tilbud i balance	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
Tranæs/rammeaftalen "Sammen om Handicap" - initiativer?				
Forventet udgift efter SØP og omprioriterings-/effektiviseringstiltag på socialområdet 2025-28	823,1	825,5	833,4	832,3
Forventet årligt merforbrug efter SØP og omprioriterings-/effektiviseringskatalog	-21,3	-15,8	-15,3	-9,3
Udgiftsprognose særligt dyre enkeltsager pl 2024 (sager over 1,19 mio. kr.) baseret på udvikling 2017-2	330,0	355,0	380,0	405,0
Udgifter til særligt dyre enkeltsager prognose 2024 (sager over 1 mio. kr. i løbende priser)	269,7	288,3	306,9	325,5
Antal særligt dyre enkeltsager pl 2024 (Sager over 1,19 mio. kr.)	174,0	186,0	198,0	210,0

Forventet budget og forbrug 2025-28 Social og Børnehandicap jf. Budgetopfølgning 30.11. 2024

En nærmere beskrivelse af status og handlemuligheder i forhold socialområdets økonomi samt en prognose for udviklingen i 2025-28 fremgår af vedlagte notat til sagsfremstillingen.

Der vil blive fremlagt en tilsvarende sag vedr. børneområdet på socialudvalgets møde den 3. april 2025 med status på børneområdets økonomiske situation og mulige løsninger.

Økonomi

De økonomiske forhold er beskrevet i sagsfremstillingen.

Bilag

Status på socialområdets økonomi (SU 30. januar 2025)

Status på socialområdets økonomi 240125

Punkt 46: Aftale med Tørring Rideklub

17.00.00-G01-108-19

Resumé

Bo Ratz har på vegne af Østbroen i mail af 3. februar 2025 anmodet om at få genbehandlet et punkt på skole- og uddannelsesudvalgets dagsorden vedr. aftale mellem Tørring Rideklub og Randers Kommune.

Udvalget bedes med denne sag forholde sig til, hvorvidt sagen ønskes genbehandlet.

Indstilling

Sagen forelægges til beslutning.

Beslutning fra Skole- og uddannelsesudvalget, den 10. marts 2025, punkt 29:

Et flertal af udvalget bestående af Lise-Lotte Leervad Larsen, Anne Hjortshøj, Steen Bundgaard og Niels Erik Christensen stemte imod, at sagen skal genbehandles, da der ikke er nyt i sagen, der har relevans for beslutningen.

Bo Ratz, Henriette Malland og Bjarne Overmark stemte for, at sagen genbehandles.

Stine Eiby havde forfald til mødet. Steen Bundgaard deltog i stedet for.

Beslutning

Udvalgets indstilling indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 stemmer imod. Imod stemte Østbroen.

Claus Berggren (V) var fraværende.

Sagsfremstilling

Bo Ratz, Østbroen har på vegne af Østbroen i mail af 3. februar 2025 anmodet om at få et punkt skole- og uddannelsesudvalgets dagsorden vedr. aftale mellem Tørring Rideklub og Randers Kommune

Anmodningen lyder:

"På baggrund af den seneste uges tilbagemeldinger på byrådets beslutning om at lukke ordningen på Tørring Rideskole, så ønsker Østbroen sagen taget op igen.

Der er kommet nye oplysninger både fra Tørring Rideskole, men også fra brugere af ordningen, der gør, at vi mener, at det vil være på sin plads at genbesøge beslutningen om at lukke ordningen.

Derfor vil jeg gerne have følgende beslutningspunkt på SKU's næste dagsorden:

At: Sagen genoptages og at SKU beslutter, at udskyde lukningen af Tørring Rideskole,

At: SKU inviterer relevante personer fra Rideskolen, specialskoler, til næste udvalgmøde, hvor de får mulighed for at præsentere deres arbejde for udvalget.

At forvaltningen fremlægger en beskrivelse af den eksisterende aftale, og evt. aftaler mellem Grønhøjskolen og Rideskolen, herunder hvem der har ansvar for hvad i aftalegrundlaget, og spørgsmål om faglighed, og overenskomster, samt tidsforbruget for lærer og pædagoger ved at stedet kun ligger 1,8 km fra Grønhøjskolen med gennemgående buskørsel

At: Først derefter træffer Skole- og Uddannelsesudvalget beslutningen om at Tørring Rideskole skal fortsætte, eller om det lukkes

At sagen går via Udvalg, Økonomiudvalg og Byråd."

Forvaltningens bemærkninger:

Forvaltningen har til udvalgets behandling af sagen udarbejdet et notat om de retlige rammer for genoptagelse af byrådssager. Herudover er der vedhæftet et notat med besvarelse på spørgsmål stillet af Erik Bo Andersen, Østbroen d. 19. februar, som også er fremsendt til byrådet.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Notat om genoptagelse af sag behandlet af byrådet

Svar på spørgsmål fra Erik Bo Andersen Østbroen vedr. Grønhøjsskolens specialundervisning

Punkt 47: Tilføjelser til sagsbehandlingsfrister 2024/2025

27.69.04-A21-1-24

Resumé

Byrådet har efter retssikkerhedsloven en forpligtelse til at fastsætte og offentliggøre sagsbehandlingsfrister i sager på det sociale område. Byrådet har tidligere besluttet, at der skal fastsættes og offentliggøres frister på alle Randers Kommunes sagsbehandlingsområder.

I september behandlede byrådet sag om opdatering af sagsbehandlingsfrister. Ankestyrelsen blev orienteret om opdateringen af sagsbehandlingsfristerne.

Ankestyrelsen vendte tilbage i december. Styrelsen vurderer, at kommunen ikke lever op til retssikkerhedslovens pligter om at fastsætte frister på alle relevante områder.

Styrelsen har bedt kommunen oplyse, hvad styrelsens brev giver anledning til. Forvaltningen har derfor indstillet, at manglende relevante frister identificeres og fastsættes, og at ankestyrelsen informeres herom.

I sagen forelægges de resterende sagsbehandlingsfrister og udkast til svar til Ankestyrelsen til orientering og godkendelse.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet, via økonomiudvalget, børne- og familieudvalget, socialudvalget og beskæftigelsesudvalget,

1. at tilføjelserne til de gældende sagsbehandlingsfrister godkendes.

Desuden indstiller forvaltningen til byrådet, via økonomiudvalget,

2. at udkast til svar til Ankestyrelsen godkendes.

Beslutning fra Børne- og familieudvalget, den 4. marts 2025, punkt 26:

1. Indstilles godkendt,- det samlede udvalg var dog enige om, at det er under forudsætning af at sagsbehandlingsfristen for visitation til hjælp og støtte i dagtilbuddet præciseres. Forvaltningen kommer med forslag til præciseret frist ift. dette.

Christina Kjærsgaard havde forfald til mødet.

Beslutning fra Socialudvalget, den 6. marts 2025, punkt 29:

1. at indstilles godkendt for socialområdet.

Bjarne Overmark deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning fra Beskæftigelsesudvalget, den 11. marts 2025, punkt 25:

1. at indstilles godkendt for beskæftigelsesudvalget.

Kasper Fuhr Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Claus Berggren (V) var fraværende.

Sagsfremstilling

Byrådet skal efter retssikkerhedsloven fastsætte og offentliggøre frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet. Fristerne bør efter gældende praksis svare til den tid, der går med at behandle 80 – 90 pct. af den pågældende sagstype.

I september behandlede byrådet sag om opdatering af sagsbehandlingsfrister. Ankestyrelsen blev orienteret om opdateringen af sagsbehandlingsfristerne.

Ankestyrelsen vendte tilbage i december. Styrelsen vurderer, at kommunen ikke lever op til retssikkerhedslovens pligt om at fastsætte frister på alle relevante områder. Styrelsen henviser til frister på nærmere beskrevne områder, f.eks. efter barnets lov, dagtilbudsloven m.v.

Forvaltningen har derfor undersøgt, på hvilke områder der mangler at blive fastsat sagsbehandlingsfrister. Det er identificeret, at der skal fastsættes yderligere sagsbehandlingsfrister på social-, beskæftigelses- og børne- og familieområderne.

Til sagen er vedlagt en oversigt over de yderligere frister, som forvaltningen indstiller vedtaget.

Foruden de tilføjede frister er det identificeret, at der ikke længere er en lovfastsat frist for behandling i rehabiliteringsteamet på 4 uger, hvorfor fristen for beskæftigelseslovens § 109, stk. 2, foreslås fjernet fra den eksisterende oversigt for beskæftigelsesområdet.

Forinden økonomiudvalgets og byrådets behandling af sagen vil desuden blive vedlagt et udkast til svar til Ankestyrelsen.

I forbindelse med Børne- og familieudvalgets behandling af sagen er ønsket en præcision af sagsbehandlingsfristen for visitation til hjælp og støtte i dagtilbud. Forvaltningen har herefter opdateret bilaget med frister for børne- og ungeområdet med en frist på 3 måneder for den beskrevne visitation. Baggrunden herfor er, at der er visitationsmøder hver 8. uge, og at, hvis der kommer en dag ind dagen efter et møde, går der allerede 8 uger, inden sagen behandles. Denne tid bruges på indsamling af materiale og forberedelse og betyder, at der ikke kan garanteres en endelig afgørelse indenfor 2 måneder.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Videre proces

Efter byrådets behandling af sagen offentliggøres de resterende frister på kommunens hjemmeside, og Ankestyrelsen orienteres om, at fristerne er opdateret.

Bilag

Udkast til svar til Ankestyrelsen, 17.03.25

Tilføjelser til sagsbehandlingsfrister - børne- og familieområdet, opdt. 05.03.25 på 3 mdr.

Meddelelse fra Ankestyrelsen om kommunens sagsbehandlingsfrister

Tilføjelser til sagsbehandlingsfrister - beskæftigelsesområdet

Tilføjelser til sagsbehandlingsfrister - socialområdet

Punkt 48: Godkendelse af Forslag til Lokalplan 755 for ny bebyggelse mellem Østergrave og Havnegade og Forslag til Tillæg 28 til Kommuneplan 2021 til offentliggørelse

01.02.05-P16-25-24

Resumé

Byrådet har igangsat ny planlægning for et område mellem Østergrave og Havnegade i Randers Midtby. På denne baggrund har forvaltningen udarbejdet Forslag til Lokalplan 755 samt Forslag til Tillæg 28 til Kommuneplan 2021.

Den nye planlægning giver mulighed for opførelse af et byggeri til detailhandel, liberale erhverv og publikumsorienterede serviceerhverv.

Forslag til Lokalplan 755 er ikke i overensstemmelse med Kommuneplan 2021, hvorfor der er udarbejdet Forslag til Tillæg 28 til Kommuneplan 2021.

Byrådet skal beslutte, om forslagene med tilhørende miljøvurdering skal sendes i offentlig høring.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget, at

1. Forslag til Lokalplan 755 og Forslag til Tillæg 28 til Kommuneplan 2021 med tilhørende miljøvurdering godkendes til offentlig høring i otte uger,
2. Miljø- og teknikudvalgets igangsætning fra 2017 af udarbejdelse af forslag til lokalplan for Havnegade 7 annulleres.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 6. marts 2025, punkt 29:

Indstilles godkendt med 6 stemmer for. Peter Møller Kjeldsen tog forbehold.

Beslutning

Indstilles godkendt med 7 stemmer for.

Østbroen tog forbehold.

Claus Berggren (V) var fraværende.

Sagsfremstilling

Byrådet har den 17. juni 2024 igangsat planlægning for et areal mellem Østergrave og Havnegade i Randers Midtby. Forslag til Lokalplan 755 og Forslag til Tillæg 28 skal muliggøre etablering af ny bebyggelse til detailhandel, liberale erhverv og publikumsorienterede serviceerhverv.

Bebyggelsen er en del af Udviklingsplan for Flodbyen Randers, der blev godkendt af byrådet den 7. september 2020. Mere præcist er bebyggelsen en del af åbningstrækket "Hængslet", som omhandler udviklingen omkring Bolværksgrunden og Randers Busterminal. Jf. udviklingsplanen dækker områderne foruden bebyggelsen mellem Østergrave og Havnegade også ny etagebebyggelse på Bolværksgrunden, omdannelse af busterminalen, etablering af flodlejet, nyt boligbyggeri ved Trangstæde samt byforbindelsen. Området har derfor afgørende betydning for koblingen mellem den eksisterende midtby og Flodbyen.

Forvaltningen har udarbejdet Forslag til Lokalplan 755 for ny bebyggelse mellem Østergrave og Havnegade, der er i bilag 1, og Forslag til Tillæg 28 til Kommuneplan 2021, der er i bilag 2.

Forslag til Lokalplan 755 og Forslag til Tillæg 28 til Kommuneplan 2021 skal fremlægges i offentlig høring i otte uger, inden de kan vedtages endeligt.

Området, som både forslaget til lokalplanen og forslaget til kommuneplantillægget dækker, omfatter et areal på ca. 1550 m² og ligger i byzone. Planområdet er i dag omfattet af rammeområde 1.01.C.11 i Kommuneplan 2021 og er udlagt til centerformål. Planområdet fremstår som et ubebygget areal, på hvilket der er etableret cykelparkering og to større plantekasser, tilplantet med forskellige græsser og få mindre træer.

Lokalplanforslaget

Forslag til Lokalplan 755 muliggør et nyt etagebyggeri på hjørnet mellem Østergrave og Havnegade i Randers Midtby til detailhandel, liberale erhverv og publikumsorienterede serviceerhverv.

Byrådet har i forlængelse af Udviklingsplan for Flodbyen Randers vedtaget en række kvalitetskrav for hver af Flodbyens delområder, for at sikre en rød tråd i udviklingen af den nye bydel. Bebyggelsen er i kvalitetskravene en del af Bolværksgrunden. De fire kvalitetskrav for området er:

1. Byrum og forbindelser skal koble midtbyen med vandet.
2. Der skal skabes ubesværede gangforbindelser til og på vandet.
3. Der skal skabes åbne stueetager mod byrummene.
4. Det særlige havnemiljø skal bevares og formidles i nybyggeri.

Det er tanken, at bebyggelsen sammen med to kommende etagebebyggelser på Bolværksgrunden skal etableres som punkthuse, der på afstand markerer sig som ikoner i det indre havnebassin ved Bolværket.

Grundet bebyggelsens placering er der igennem projektet ikke skabt gangforbindelser til og på vandet.

Formålene med Forslag til Lokalplan 755 er derfor, at der kan opføres en bebyggelse der fremstår markant og identitetsskabende, inden for det område der skal markere overgangen mellem den eksisterende midtby og Flodbyen. Samtidig skal bebyggelsen indpasses i det eksisterende bymiljø med hensyn til materialer og farver. Slutteligt er det et formål, at bebyggelsen fremstår åben og inviterende mod byforbindelsen, så både indendørs og udendørs arealer bidrager til oplevelsen af et levende og oplevelsesrigt byrum.

Forslag til Lokalplan 755 giver mulighed for, at det kan opføres op til ni etager med en maksimalhøjde på 37,0 meter, hvoraf den niende etage skal udnyttes til teknik. Forslag til Lokalplan 755 og Forslag til Tillæg 28 afviger fra Udviklingsplan for Flodbyen Randers, der foreskriver en højde på otte etager for dette sted. Dog er det i overensstemmelse med både udviklingsplanen og kvalitetskravene, at der bygges højt i dette område, for at markere overgangen mellem midtbyen og Flodbyen.

Bebyggelsens facader skal etableres i materialer og farvenuancer, som er velkendte for nærmiljøet, i form af tegl i lyse gule nuancer. Grundet højden vil den kommende bebyggelse mellem Østergrave og Havnegade kaste længere skygger, end hvad der normalt opleves i midtbyen. Dog rammer skyggerne kun i mindre grad og i en kortere periode eksisterende boligbebyggelse eller opholdsarealer, da den nye bebyggelse er forholdsvis smal og der er en vis distance til omkringliggende boliger og opholdsarealer. Derfor vurderes det, at skyggegenerne vil være begrænsede i forhold til den eksisterende bebyggelse i området.

Det er intentionen, at bebyggelsen skal fremstå som én samlet bygning med flere etagespring, hvor højden på de enkelte bygningsdele er tilpasset i forhold til højden af de omkringliggende bygninger. Bebyggelsen trapper derfor ned mod byforbindelsen jf. Udviklingsplan for Flodbyen Randers, der foreskriver en maksimal højde på en etage mod dette sted. Samtidig skal der etableres café eller butik i en del af stueetagen, som kan bidrage til aktivitet i gadeplan. Jf. Udviklingsplan for Flodbyen Randers skulle byforbindelsen have været etableret før realisering af ny bebyggelse i området. Derfor er overgangen og mødet mellem byforbindelsen og projektet inden for Forslag til Lokalplan 755 endnu ikke præciseret. Ligeledes indeholder Forslag til Lokalplan 755 bestemmelser om, at overfladevand skal håndteres på terræn inden for lokalplanens område, fremfor at ledes ud på byforbindelsen, som en del af en større vandhåndteringsplan for midtbyen. Dette forventes præciseret, når projektet for byforbindelsen skal udvikles.

De fælles udendørs opholdsarealer etableres som tagterrasser og indeliggende altaner i bebyggelsen. Lokalplanens område er omfattet af støj fra Randers Havn og Randers Busterminal, hvorfor forslaget til lokalplanen giver mulighed for afværgeforanstaltninger, i form af værn, der sikrer at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier overholdes inden for de udendørs opholdsarealer. Ligeledes er det et krav at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier overholdes for de indendørs arealer.

Forslag til Lokalplan 755 sikrer desuden etablering af beplantning, regnvandshåndtering, parkering, stiforbindelse samt et mindre byrum inden for den nordlige del af lokalplanens område. Jf. Udviklingsplan for Flodbyen Randers skal der ikke etableres parkering indenfor området, i stedet er der lagt op til, at der etableres et større byrum i forbindelse med

byforbindelsen. For at imødekomme bygherres ønske om parkering i relation til erhverv giver Forslag til Lokalplan 755 mulighed for op til ti parkeringspladser inden for lokalplanens område. Ved at fastsætte et maks. antal sikres der stadig plads til etablering af et mindre byrum.

Gældende lokalplan

Området er omfattet af gældende Lokalplan nr. 309-R, Midtbyen og Lokalplan nr. 244-R, Busterminal. Lokalplanerne vil ved en eventuel offentliggørelse af den endelige Lokalplan 755 blive ophævet for det område, som Forslag til Lokalplan 755 dækker.

Forhold til kommuneplanen

Området er i Kommuneplan 2021 udlagt til centerformål.

Området er omfattet af retningslinjer for Karakterområde, Byomdannelsesområde, Detailstruktur, Højklasset kollektiv trafik, Oversvømmelsesrisiko for stormflod og skybrud, samt Kystnærhedszonen. Forslag til Lokalplan 755 er ikke i strid med ovenstående retningslinjer.

Forslag til Lokalplan 755 er dog ikke i overensstemmelse med kommuneplanens konkrete ramme for området hvad angår etageantal, bygningshøjde og de generelle rammer for parkering. Derfor er Forslag til Tillæg 28 til Kommuneplan 2021 udarbejdet.

Med tillægget gives der mulighed for maksimalt ni etager og en maksimal bygningshøjde på 37,0 meter. Dertil ændres parkeringskravet til nul for alle typer erhverv.

I dag er der mulighed for at bygge i fire etager med en maksimal bygningshøjde på 15,0 meter samt et parkeringskrav der skal følge de generelle rammer i Kommuneplan 2021.

Området er beliggende i direkte forbindelse med hhv. Randers Busterminal, hvorfor der er gode muligheder for transport via kollektiv trafik, og i forbindelse med primære cykelforbindelser. Desuden er der i umiddelbar nærhed af lokalplanens område en stor kapacitet af offentlig parkering med en forholdsvis lille belægningsgrad. Derudover er der jf. Udviklingsplan for Flodbyen Randers kalkuleret med, at der på et senere tidspunkt etableres et parkeringshus ved Bolværksgrunden, hvor der forventes dedikeret pladser til den nye bebyggelse mellem Østergrave og Havnegade. Derfor er det vurderet, at der for dette konkrete sted kan stilles andre krav til p-norm, end de nuværende gældende generelle rammer i Kommuneplan 2021.

Miljøvurdering

Der skal kun gennemføres miljøvurdering, hvis planforslagene antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Forvaltningen har vurderet, at planforslagene potentielt vil kunne medføre en væsentlig indvirkning på miljøet. Der er derfor udarbejdet en miljøvurdering, der er i bilag 4.

Miljøvurderingen omhandler:

- Landskab: Arkitektoniske værdier
- Menneskers sundhed: virksomhedsstøj, trafikstøj, lugt- og luftemissioner samt diffust støv
- Befolkning: vindpåvirkning

Nedenfor er en kort sammenfatning af miljøpåvirkningerne beskrevet, i forhold til deres sandsynlige påvirkning af miljøet. Påvirkningen vurderes ud fra om den er ingen/ubetydelig, begrænset, moderat eller væsentlig og derudover om den er positiv eller negativ.

De arkitektoniske værdier vurderes at have en væsentlig påvirkning, da området i dag ikke er bebygget, og der med planforslagene muliggøres en meget synlig bebyggelse i op til ni etager. Påvirkningen vurderes dog at være positiv, da områdets omgivelser i dag fremstår meget sammensatte og urolige. Hertil skal bebyggelsen vurderes i sammenhæng med de kommende byggerier i takt med at Flodbyen udvikles. Den sandsynlige påvirkning i forhold til de arkitektoniske værdier vurderes at være væsentlig positiv.

Støj fra virksomheder (placeret på Randers havn) vurderes at kunne overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Den sandsynlige påvirkning i forhold til virksomhedsstøj vurderes at være moderat negativ.

Støj fra veje (primært fra Havnegade) vurderes ikke at kunne overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Derfor indeholder lokalplanen bestemmelser om placering af opholdsarealer samt afværgende foranstaltninger for at sikre, at Miljøstyrelsens vejledende støjkrav overholdes. Den sandsynlige påvirkning i forhold til vejtrafikstøj vurderes at være væsentlig negativt.

Lugt- og luftemissioner (fra Randers havn) vurderes at kunne overholde Miljøstyrelsens grænseværdier grundet afstanden mellem virksomhederne på Randers havn og lokalplanens område, samt virksomhedernes allerede tilladte maksimale emissionsværdier. Den sandsynlige påvirkning i forhold til lugt- og luftemissioner vurderes at være moderat negativ.

Diffust støv (fra Randers havn) vurderes at kunne opleves med lav hyppighed og kun under helt særlige vindforhold. Den sandsynlige påvirkning i forhold til støv vurderes at være begrænset negativ. Som et led i udviklingen af Flodbyen Randers arbejdes der dog med at få flyttet de støvende havneaktiviteter længere væk fra midtbyen.

Vindforholdene ændres, da området i dag ikke er bebygget. Der vil ske en øgning af vindhastigheden nær bebyggelsen, og herved en ændring i komfortkriterierne. Den sandsynlige påvirkning i forhold til vind vurderes at være moderat negativ. Dog vurderes det, at der alle steder nær bebyggelsen kan opnås en acceptabel vindkomfort.

Miljøvurderingen offentliggøres samtidig med, at planforslagene sendes i offentlig høring.

Andet

§ 17 stk. 4-udvalget for bæredygtig udvikling drøftede igangsætningssagen på udvalgets møde den 4. juni 2024. På mødet afgav udvalget bemærkninger, som udvalget ønskede at genbehandle til endelig godkendelse på udvalgets møde den 13. august 2024. De godkendte bemærkninger har indgået i forvaltningens udarbejdelse af Forslag til Lokalplan 755. Udvalgets bemærkninger er vedlagt sagen som bilag 3.

Miljø- og teknikudvalget igangsatte den 1. juni 2017 planlægning for Havnegade 7 med henblik på, at der på daværende tidspunkt blev sikret helhed i planlægningen for den første etape af Byen til vandet. Planlægningen er i stedet erstattet af Forslag til Lokalplan 755 og Forslag til Tillæg 28 til Kommuneplan 2021, hvorfor forvaltningen indstiller, at igangsætningen fra 2017 annulleres.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Forslag til Lokalplan 755

Forslag til Tillæg 28

Bæredygtighedsudvalgets bemærkninger - igangsættelse busterminal_2

Miljørapport Lokalplan 755 og Tillæg 28

Punkt 49: Godkendelse af Forslag til Lokalplan 751 for Bunkedal Mølle Vandværk og Forslag til Tillæg 24 til Kommuneplan 2021, Teknisk område ved Nedre Vej i Vestrup, til offentliggørelse

01.02.05-P16-1-24

Resumé

Erhvervs- og planudvalget har igangsat ny planlægning for et nyt vandværk nord for Nedre Vej ca. midt imellem landsbyerne Tjærby og Vestrup. På denne baggrund har forvaltningen udarbejdet Forslag til Lokalplan 751 for Bunkedal Mølle Vandværk.

Den nye planlægning giver mulighed for at etablere et nyt vandværk med tilhørende tekniske anlæg på et område på ca. 1,5 ha. Vandværksbygningen ønskes opført i én etage med et fodaftryk på ca. 1100 m², en facadehøjde på maks. 14 m. målt over eksisterende terræn og tag med ensidig hældning mod syd. Lokalplanen fastsætter rammer, der skal sikre landskabelig indpasning af bygning og anlæg herunder placering, omfang og ydre fremtræden samt etablering af afskærmende beplantning.

Forslaget til lokalplanen er ikke i overensstemmelse med Kommuneplan 2021, hvorfor der er udarbejdet et Forslag til Tillæg 24 til Kommuneplan 2021.

Byrådet skal beslutte, om forslagene, skal sendes i 8 ugers offentlig høring.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget samt økonomiudvalget

1. at Forslag til Lokalplan 751 for Bunkedal Mølle Vandværk og Forslag til Tillæg 24 til Kommuneplan 2021 med tilhørende miljøvurdering godkendes til offentlig høring i 8 uger.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 6. marts 2025, punkt 30:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Erhvervs- og planudvalget har den 11. april 2024 igangsat planlægning for et nyt vandværk på ejendommen Nedre Vej 32 i Vestrup, Randers NØ.

Forvaltningen har udarbejdet Forslag til Lokalplan 751 for Bunkedal Mølle Vandværk, der findes i bilag 1, og Forslag til Tillæg 24 til Kommuneplan 2021, der findes i bilag 2, samt miljøvurdering, der findes i bilag 3.

Planforslagene skal fremlægges i offentlig høring i 8 uger, inden de kan vedtages endeligt.

Planforslagene omfatter en mindre del af ejendommen Nedre Vej 32, der er placeret ca. midt imellem landsbyerne Tjærby og Vestrup i det nordøstlige Randers. Planområdet udgør et areal på ca. 1,5 ha og ligger i landzone. Området bliver i dag anvendt til landbrugsformål. Området er hverken omfattet af en eksisterende lokalplan eller en ramme i Kommuneplan 2021. Projektet forudsætter derfor at der udarbejdes og vedtages en ny lokalplan samt et kommuneplantillæg.

Lokalplanforslaget

Forslaget til lokalplanen udlægger området til tekniske formål med mulighed for at etablere et nyt vandværk med tilhørende tekniske anlæg, herunder en transformerstation, nødstrømsanlæg og skyllevandsbeholder samt et muligt solcelleanlæg. I tilknytning til vandværket ønskes der mulighed for at etablere parkeringsareal og adgangsvej.

Hensigten er endvidere at sikre, at vandværket fremstår diskret og indpasses i landskabet.

Planforslaget skal sikre, at der kan opføres en vandværksbygning i op til én etage med et fodaftryk på op til 1100 m². Bygningshøjden må ikke overstige 17 m. Der stilles dog krav om, at dele af bygningen nedgraves, hvorfor den oplevede facadehøjde ikke må overstige en højde på 14 m. målt over eksisterende terræn.

De tilhørende tekniske anlæg må være.:

- Transformerstation, max fodaftryk: 10 m²
- Nødstrømsanlæg, max fodaftryk: 70 m²
- Skyllervandsbeholder, max fodaftryk: 160 m²
- Solcelleanlæg, max fodaftryk: 1050 m²

Skyllervandsbeholderen skal i øvrigt være nedgravet og må maksimalt have en højde på 0,4 m over terræn. De resterende tekniske anlæg må ikke overstige en højde på 3,5 m. over terræn.

Lokalplanområdet ligger i kystnærhedszonen ved Randers Fjord og inden for et område, der bl.a. er udpeget med bevaringsværdigt landskab.

Jævnfør Planlovens § 5b gælder, at der for planlægning i kystnærhedszone kun må planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering. I dette tilfælde er der redegjort for både en planlægningsmæssig og funktionel begrundelse, hvilket også fremgår af den politiske igangsættelsessag fra april 2024.

Den særlige planlægningsmæssige begrundelse er funderet i den tidligere fremlagte lokaliseringsanalyse, mens den funktionelle begrundelse ligger i muligheden for, at man med den valgte placering kan genbruge det eksisterende vandværks anlæg.

Forslagets bestemmelser tager særligt hensyn til den landskabelige indpasning og indeholder bestemmelser for disponeringen af arealet samt bebyggelsens placering, omfang og ydre fremtræden. Der stilles desuden krav om, at der skal etableres afskærmende beplantning, der har til formål at sløre anlægget set fra omgivelserne. Beplantningen skal slutte tæt i min. 9 meters højde, dette med henblik på at sløre vandværkets facader og gavle, der grundet bygningshøjden vil fremstå som store og markante flader i landskabet.

Gældende lokalplan

Området er ikke omfattet af en lokalplan.

Forhold til kommuneplanen

Forslaget til lokalplanen er ikke i overensstemmelse med kommuneplanen, da området ikke indgår i kommuneplanen. Derfor er Forslag til Tillæg 24 til Kommuneplan 2021 udarbejdet. Med tillægget udlægges området til tekniske formål i form af et vandværk med tilhørende tekniske anlæg. Tillægget fastlægger bl.a. rammer for bebyggelsens placering, udformning, højdebestemmelser mv.

Miljøvurdering

Der skal kun gennemføres miljøvurdering, hvis planforslagene antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet. Forvaltningen har vurderet, at planforslagene potentielt vil kunne medføre en væsentlig indvirkning på miljøet. Der er derfor udarbejdet en miljøvurdering, der findes i bilag 3.

Miljøvurderingen omhandler:

- Landskab: Landskab og visuelle forhold (Kystnærhedszone, særlige landskabelige interesser)
- Biologisk mangfoldighed: Naturbeskyttelsesinteresser (Potentielle naturområder)

Planernes påvirkning, for så vidt angår naturbeskyttelsesinteresser vurderes at være en moderat påvirkning og dermed ikke væsentligt. Samlet set er det vurderet at påvirkningen af landskab og visuelle forhold er mindre til moderat, og at der dermed er tale om en ikke væsentlig påvirkning. Planerne kan dermed realiseres uden at have væsentlig negativ indvirkning på hverken naturbeskyttelsesinteresser eller landskab og visuelle forhold.

Miljøvurderingen offentliggøres samtidig med, at planforslagene sendes i offentlig høring.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

Forslag til Lokalplan 751_Bilag 1

Forslag til Tillæg 24 til Kommuneplan 2021_Bilag 2

Miljørapport inkl. bilag_Bilag 3

Punkt 50: Godkendelse af forslag til Lokalplan 753 og Forslag til Tillæg 26 til Kommuneplan 2021, teknisk anlæg ved Bronzevej, Randers SV, til offentliggørelse

01.02.05-P16-29-24

Resumé

Byrådet har igangsat ny planlægning for et teknisk anlæg på Bronzevej i Randers SV. På denne baggrund har forvaltningen udarbejdet Forslag til Lokalplan 753 og Forslag til Tillæg 26 til Kommuneplan 2021.

Den nye planlægning åbner mulighed for at udvide Verdos eksisterende varmecentral. Herunder at etablere en 33 meter høj akkumuleringskøle-tank til lagring af varme, et anlæg til fjernkøling samt diverse afledte bygninger.

Byrådet skal beslutte, om forslagene, med tilhørende miljøvurdering, skal sendes i offentlig høring.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget

1. at Forslag til Lokalplan 753 og Forslag til Tillæg 26 til Kommuneplan 2021 med tilhørende miljøvurdering godkendes til offentlig høring i otte uger.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 6. marts 2025, punkt 31:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Claus Berggren (V) var fraværende.

Sagsfremstilling

Byrådet har den 17.06.2024 igangsat planlægning for udvidelse af Verdos varmecentral på Bronzevej, Randers SV.

Forvaltningen har udarbejdet Forslag til Lokalplan 753, der er i bilag 1, Forslag til Tillæg 26 til Kommuneplan 2021, der er i bilag 2, samt miljøvurdering, der er i bilag 3.

Planforslagene skal fremlægges i offentlig høring i otte uger, inden de kan vedtages endeligt.

Planforslagene omfatter et mindre område, der i dag anvendes til teknisk anlæg, varmecentral, og hvor Verdo har eksisterende kedelbygninger placeret. Planområdet ligger midt i trekantområdet ved Stålvvej sydvest for Randers, som er et fuldt udbygget erhvervsområde med industri- og større værkstedsvirksomheder, entreprenør- og oplagsvirksomhed m.m.

Udvidelsen af varmecentralen er et led i forberedelsen til lukning af kraftvarmeværket på havnen i 2036. Anlæggene skal sikre levering af en grøn, stabil og konkurrencedygtig varmeforsyning samt på længere sigt køleforsyning.

Lokationen på Bronzevej ligger ved en hovedåre i fjernvarmenettet. Med den valgte placering kan det nye anlæg derfor relativt let kobles til det eksisterende fjernvarmenet. Randers vækster mod syd, og projektet kan bidrage til at sikre stabil varme så langt som til Assentoft.

Alternativer til den høje tank

Forvaltningen har spurgt Verdo om alternative løsninger til den 33 meter høje tank, som vil blive mulig med forslaget til lokalplan: hhv. to lavere tanke eller en delvist nedgravet tank. Verdo oplyser, at begge "alternativer til den skitserede tank vil give et øget ressourceforbrug (...) og medføre væsentlig højere omkostninger for borgerne i Randers". Derfor er det for Verdo "ikke alternativer, som giver mening".

I forhold til to lavere tanke, oplyser Verdo, at denne løsning vil ”medføre et større bygningsareal, højere omkostninger til elektrisk forsyning, fordi to tanke øger kompleksiteten af det samlede anlæg, og dermed også driftsomkostningerne. Skulle to tanke opføres, ville hver tank blive 26 meter høj og 17 meter bred. Omkostningerne til etablering vil stige med +30%”.

I forhold til en delvist nedgravet tank, så vil denne løsning, ifølge Verdo, ”have en praktisk stopklods i at tanken vil stå i det opstigende grundvand såfremt den graves mere end 5 meter ned. Dette vil give en kontinuerlig omkostning til udpumpning af vand i tankens lange levetid, +50 år, samt øge omkostninger ved etablering med +55% da der skal fuldstøbes en betonring rundt om tanken, fordi tanken ikke må være i berøring med omgivelserne. I praksis vil tanken kunne reducere sin højde med 4 meter hvis grundvandet ikke kontinuerligt skal udpumpes”. Begge alternativer til en 33 meter høj tank vil give et øget ressourceforbrug (kobber, beton, pumper osv.) og alternativerne vurderes rent samfundsøkonomisk ikke at være rentable for forsyningsselskabet.

Lokalplanforslaget

Forslaget til lokalplan udlægger området til teknisk anlæg med mulighed for udvidelse af den eksisterende varmecentral.

Udvidelsen indebærer etablering af en 33 meter høj akkumuleringskøletank til lagring af varme, et anlæg til fjernkøling med en 12 meter høj tank, samt diverse afledte kedel- og transformerbygninger.

Forslaget sikrer, at anlægget placeres med omtanke. Den høje tank placeres f.eks. så langt væk fra Stålvej som muligt, og omgives af afskærmende beplantning, så den visuelle påvirkning nedtones. Lokalplanens krav til materialer og farver sikrer også, at nye anlæg tilpasses områdets øvrige bebyggelse. Tankene skal opføres i neutrale grå stålplader. Det øvrige anlæg skal opføres i røde tegl eller sorte stålplader, ligesom det eksisterende byggeri på grunden, hvormed der opnås en god helhedsvirkning.

Skybrudsvand håndteres ved etablering af et regnvandsbassin.

Gældende lokalplan

Området er omfattet af gældende partielle byplanvedtægt 37 samt lokalplan 111 Trekantområdet. Disse planer vil blive ophævet for det areal, der er omfattet af lokalplan 753.

Forhold til kommuneplanen

Området er i Kommuneplan 2021 udlagt til teknisk anlæg, forsyningsanlæg. Området er omfattet af retningslinjer for oversvømmelse ved skybrud.

Forslaget til lokalplanen er ikke i overensstemmelse med kommuneplanen, hvad angår bebyggelsens omfang, da området ikke må bebygges bortset fra mindre bygninger. Derfor er Forslag til Tillæg 26 til Kommuneplan 2021 udarbejdet. Med tillægget ændres rammebestemmelsen, så det bliver muligt at udvide det eksisterende anlæg med flere bygninger til varme- og køleproduktion, herunder en 33 m høj varmeakkumuleringskøletank.

Miljøvurdering

Forvaltningen har vurderet, at planforslagene potentielt vil kunne medføre en væsentlig indvirkning på miljøet. Der er derfor udarbejdet en miljøvurdering, der er i bilag 3.

Miljøvurderingen omhandler:

- Visuel påvirkning fra den høje tank
- Støj fra anlægget
- Kuldedis og varmedamp fra anlægget

Der er udarbejdet visualisering af tanken for at vurdere, hvor stor påvirkningen er både langt fra og tættere på. Den visuelle påvirkning fra den høje tank vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning, da tanken er placeret i et fuldt udbygget erhvervsområde. Placeringen af tanken midt i området vil gøre, at den visuelle påvirkning afbødes dels af de eksisterende erhvervsbygninger og dels af afstanden ind til tanken.

Der er udarbejdet en støjrapport, som viser at de gældende grænseværdier for virksomhedsstøj kan overholdes. Støjrapporten er i bilag 4.

Kuldedis og varmedamp fra anlægget vurderes at kunne overholde Miljøstyrelsens grænseværdier, da afstanden mellem anlægget og Stålvej og nabobebyggelse er relativt stor og da påvirkningen sandsynligvis vil være af lav hyppighed og kun under helt særlige vindforhold.

Miljøvurderingen offentliggøres samtidig med, at planforslagene sendes i offentlig høring.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Bilag

Bilag 1 Lokalplanforslag 753 teknisk anlæg på Bronzevej

Bilag 2 Forslag kp-tillæg 26

Bilag 3 Miljørapport_lp 753 og kp-t 26

Bilag A Screening for miljøvurdering

Bilag B Afgrænsningsnotat

Bilag C Støjnotat fra VM Acustics

Punkt 51: Byggemodning Sdr. Borup

82.02.00-G10-1-25

Resumé

Erhvervsområde Sdr. Borup er etapevis tilsluttet kloak, for hvilket Vandmiljø Randers opkræver tilslutningsbidrag.

Første del af betalingen skete i 2010, og anden del på 7.278.160 kr. ekskl. moms er nu forfalden til betaling.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at der til betaling af resterende tilslutningsbidrag afsættes et rådighedsbeløb på 7.278.160 kr. ekskl. moms i 2025 finansieret af rammen til byggemodning, erhvervsformål
2. at der til betaling af resterende tilslutningsbidrag gives en anlægsbevilling på 7.278.160 kr. ekskl. moms svarende til det afsatte rådighedsbeløb.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 6. marts 2025, punkt 33:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Claus Berggren (V) var fraværende.

Sagsfremstilling

Erhvervsområde Sdr. Borup er etapevis tilsluttet kloak, for hvilket Vandmiljø Randers opkræver tilslutningsbidrag.

Første del af betalingen på knap 15 mio. kr. skete i 2010, og anden del på 7.278.160 kr. ekskl. moms er nu forfalden til betaling, da den resterende del af arealet nu tages i brug.

Kommunen opkræver tilslutningsbidrag i tillæg til købesummen ved salg af erhvervsgrunde i området, hvorfor forvaltningen forventes at opnå et tilsvarende beløb, efterhånden som grundene sælges.

Økonomi

Der søges om rådighedsbeløb på 7.278.160 kr. ekskl. moms i 2025 finansieret af rammen til byggemodning, erhvervsformål og anlægsbevilling svarende til rådighedsbeløbet. Et tilsvarende beløb forventes at indgå, efterhånden som grundene sælges.

Bilag

Kortbilag

Punkt 52: Orienteringssag om bygningsvedligehold 2025.

82.07.00-P20-5-24

Resumé

Forvaltningen har ansvaret for drift, vedligehold og optimering af de kommunale bygninger. Det gælder både den løbende, daglige drift og vedligeholdelse af bygningerne, den planlagte, større bygningsvedligeholdelse, samt vedligeholdelse, der opstår akut.

Med sagen gives en orientering om direktionens prioritering af midlerne til bygningsvedligehold i 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget.

1. at orienteringen om bygningsvedligehold tages til efterretning.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 4. marts 2025, punkt 24:

Taget til efterretning.

Beslutning

Indstilles taget til efterretning.

Claus Berggren (V) var fraværende.

Sagsfremstilling

Randers Kommune råder over mere end 500.000 etage m2 fordelt på mere end 300 lokaliteter.

I 2025 er der afsat et samlet driftsbudget på 190,7 mio. kr. til de kommunale bygninger samt et anlægsbudget til bygningsvedligehold, energibesparende foranstaltninger og brandteknisk gennemgang på samlet 72 mio. kr.

Driftsbudgettet for de kommunale bygninger dækker udgifterne til den løbende, daglige drift, mindre reparationer, renhold, udenomsarealer, el, vand, varme, alarm og sikring, Rådhuservice, rengøring samt husleje. Anvendelsen af driftsbudgettet reguleres via Service Leverance Aftalerne (SLA) med tilhørende grænsefladebeskrivelser, som er godkendt af miljø- og teknikudvalget (MTU 31/1-23, pkt. 17) og forelagt fagudvalgene efterfølgende. Derudover er der i få tilfælde enkeltstående aftaler på enkeltadresser. SLA'erne fastlægger serviceniveauet, mens grænsefladebeskrivelserne tydeliggør den formelle ansvarsfordeling.

Anlægspuljen til bygningsvedligehold dækker udgifterne til den planlagte, akutte, og genoprettende vedligehold af bygningerne, samt vedligehold af tekniske installationer. Udvendigt bygningsvedligehold omfatter under et, det der kaldes klimaskærmen. Det vil sige alle udvendige bygningsdele som f.eks. tag, facader, døre, vinduer, fundamenter og skorstene. Indvendigt bygningsvedligehold omfatter vedligehold af samtlige indvendige overflader herunder vægge, lofter og gulve. Tekniske installationer omfatter vand-, varme- og sanitetsinstallationer samt ventilation, elevatorer, handicaplifte og belysning på og i bygningen.

Anlægspuljen til energibesparende foranstaltninger er lånefinansieret og anvendes til investeringer i henhold til Bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier (BEK nr. 1238 af 15/12/2011) §2, nr. 6 som oplyster, hvad der forstås ved energibesparende foranstaltninger. Der kan f.eks. være tale om energioptimering af belysning, varmeanlæg, ventilationsanlæg, tekniske anlæg og bygninger. Investeringerne skal som udgangspunkt være rentable. Det vil sige, at der skal være en positiv businesscase ved igangsættelse af energiinvesteringerne.

I budget 2024-2027 blev der afsat en ramme på i alt 10 mio. kr. fordelt med 2,5 mio. kr. i hvert af årene 2024 til 2027 for at sikre, at de kommunale bygninger lever op til de gældende regler for brandsyn. Byrådet vedtog model for prioritering og finansiering af udgifter til den brandtekniske gennemgang og bygningsmæssige tilpasninger den 16. december 2024 (BY 16/12-24, pkt. 481).

I 2025 er der yderligere etableret en vedligeholdelsespulje til skoleområdets bygninger på 6,7 mio. under Ejendomsservice. Puljen finansieres ved en tilsvarende reduktion af rammebeløbet afsat til skoleudbygning i 2026-2027. Denne pulje indgår ikke i nedenstående tal, men udmøntes særskilt.

I relation til bygningsområdet forefindes desuden enkeltstående anlægsbevillinger til om- og tilbygninger samt nybyggeri, ligesom der er afsat anlægsmidler til forbedring af indeklima på henholdsvis børne- og skoleområdet. Disse bevillinger ligger under fagområderne og fremgår særskilt af kommunens anlægsbudget.

Nedenfor redegøres for direktionens prioriteringen af anlægspuljen til bygningsvedligehold i 2025.

Anlægspuljen til bygningsvedligehold

Der er afsat en årlig anlægspulje til bygningsvedligehold. I 2025 udgør budgettet 51,9 mio. kr., jf. økonomiafsnittet.

Tabel 1. Prioritering af midler til bygningsvedligehold i 2025

Prioritering af midler til Bygningsvedligehold 2025

Kategori	Beløb mio. kr.
<i>Faste udgifter</i>	20,6
Administrationsudgifter inkl. Løn og IT	2,5
Udlæg retur - forsikringssager	-1,5
Energimærkning/attester	1,1
Kloak	0,8
Skadedyrsbekæmpelse	0,4
Pulje ny driftsholder*	4,0
Tekniske installationer (IT-systemer, serviceaftaler)	2,3
Pulje til tekniske Installationer (akut, IT-systemer)	4
Pulje til akut bygningsvedligehold	7
<i>Planlagt vedligehold</i>	31,3
Planlagt vedligehold af kommunale bygninger	26,2
Planlagt vedligehold af tekniske installationer	2,6
Renovering af skoletoiletter	2,5
<i>I alt</i>	51,9

**Randers Kommune er pr. 1 januar 2025 overgået til ny driftsholder på kommunens ældreboliger og botilbud, hvorfor planlægningen på området er skubbet til ultimo 2025. Puljen er afsat til stadig at kunne løse de tidligere planlagte opgaver på ældre- og socialområdet.*

Samlet set er der således planlagt udgifter svarende til budgettet i 2025.

Det afsatte beløb til færdigrenovering af skoletoiletter er til planlagte toiletrenoveringsprojekter på skoleområdet. Der forventes afsat et tilsvarende beløb på 2,5 mio. kr. i 2026 til færdigrenovering af skoletoiletter.

Grundet bygningernes faldende vedligeholdelsesstand ses en stigning i udgifterne til akut vedligehold. I 2025 er der på den baggrund prioriteret 11 mio. kr. til akutoptståede vedligeholdelsesopgaver.

De planlagte vedligeholdelsesprojekter gennemgås nedenfor.

Vedligeholdelsesprojekter

Kommende vedligeholdelsesopgaver prioriteres af direktionen, med afsæt i en byggefaglig vurdering fra forvaltningen med fokus på behov og individuelle lokale behov. Overordnet er det afgørende hensyn at sikre bygningernes funktionalitet, samt at de sikkerhedsmæssige forskrifter efterleves. Herefter prioriteres:

1. vedligehold af klimaskærmen (bl.a. tag, vinduer, døre og facade) samt de tekniske anlæg (bl.a. vand- varme- og sanitetsinstallationer).
 - o Klimaskærmen på daginstitutioner, skoler, plejehjem og bosteder prioriteres først, hvorefter de administrative bygninger og kulturområdet prioriteres.

2. vedligehold af indvendige overflader og bygningsdele, herunder det visuelle og æstetiske, men også levetidsforlængende opgaver. Over en længere årrække har der ikke været midler til at prioritere vedligeholdelses opgaver indenfor dette område.

Der foretages løbende bygningssyn på alle bygninger baseret på en behovsvurdering. Forvaltningen er i gang med at implementere et nyt pointsystem i henhold til KL's nøgletalssamarbejde. Forventningen er, at der ultimo 2025 vil foreligge en ny samlet vurdering af kommunens bygningsmasse på baggrund af det nye pointsystem.

Bygningernes generelle vedligeholdelsesstand betyder, at der er et stort og stigende behov for akut vedligehold. Beløbet der afsættes til akut vedligehold stiger derfor årligt, hvorved der, alt andet lige, løbende bliver færre midler at prioritere til planlagt vedligehold, som også kan kategoriseres som forebyggende bygningsvedligehold. Konsekvensen af dette bliver, at efterslæbet øges og den gennemsnitlige vedligeholdelsesstand på bygningsmassen falder år for år. I takt med, at standarden falder, stiger risikoen for følgeskader herunder bl.a. fugt, dårligt indeklima og skimmelsvamp. Der kommer således flere og flere store genopretningsopgaver og kommunen ser ind i en periode med flere store genoprettende vedligeholdelsesprojekter på en række kommunale bygninger herunder bl.a. flere skoler, hvor der er behov for genoprettende vedligehold af tag og andre facaderenoveringer.

På trods af, at budgettet stiger de kommende år som følge af den 10-årig investeringsplan forventes de estimerede udgifter dog at stige mere end budgettet i samme periode. Der vil derfor forventeligt være behov for en endnu hårdere prioritering i de kommende år. Her er det vigtigt at bemærke, at bl.a. nye og skærpede lovkrav på bygningsområdet, så som Asbestbekendtgørelsen, øgede krav til håndtering af nedbrudte byggematerialer, samt kommende EU-direktiv for nedbringelse af CO₂, bl.a. er noget af det, der vil forhøje udgifterne til byggerier.

Der er i 2025 planlagt vedligeholdelsesprojekter for 31,3 mio. kr.

Bilag 1 indeholder en oversigt over planlagte vedligeholdelsesprojekter i 2025.

Økonomi

Budgettet til bygningsvedligehold er afsat som en årlig anlægspulje.

I den 10-årige investeringsplan på anlægsområdet er der fastlagt en gradvis forøgelse af budgettet til bygningsvedligehold fra 2024 til 2028 og frem. I budget 2024-2027 blev der givet et ekstra løft til bygningsvedligehold på 5,0 mio.kr. i 2024 og 2025. Det ekstra løft er med budget for 2025-2028 videreført i 2026. De ekstra midler skal anvendes til nødvendig genopretning og indhentning af det vedligeholdelsesmæssige efterslæb, som i dag eksisterer på en række af kommunens bygninger.

Omvendt er der i 2023, grundet investeringer i fremrykkede projekter, fremrykket budget til 2023 fra årene 2024-2026. Der er fremrykket 6,5 mio. kr. fra hvert af årene 2024-2026 svarende til i alt 19,5 mio. kr.

I 2025 udgør budgettet 51,9 mio. kr.

Med budget for 2025-2028 blev det besluttet, at udgifter til konvertering af kommunale bygninger til fjernvarme skal afholdes af de afsatte midler til bygningsvedligehold.

Der forventes en overførsel fra 2024 til 2025 på 15,8 mio. kr. som følge af tidsforskydninger i igangsatte/planlagte projekter. Overførslen er dermed allerede disponeret til projekter, som blev prioriteret i 2024.

Tabellen nedenfor viser budgettet til bygningsvedligehold i perioden 2026-2032.

Tabel 2 Oversigt over budget til bygningsvedligehold 2026-2032 (mio. kr. i 2025-priser)

Oversigt over budget til bygningsvedligehold.

2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
54,3	58,3	60,7	60,7	60,7	60,7	60,7

Bilag

Bilag 1 Planlagt vedligehold 2025.pdf

Bilag 2 Orientering om bygningsvedligehold for perioden 2024_2025 til udvalg.pptx

Punkt 53: Energistrategi - endelig vedtagelse

00.17.00-G01-2-23

Resumé

Energistrategien skal sætte retning for den fremtidige udvikling af vedvarende energi, og det samlede energisystem i Randers Kommune. Samtidig skal energistrategien kunne rummes i den kommende revision af klimaplanen og kommuneplanen. Energistrategiarbejdet er igangsat af byrådet i januar, og forvaltningen har i processen samarbejdet med Aalborg Universitet.

Energistrategien har efter byrådets godkendelse af forslaget d. 28. oktober 2024, været i 8 ugers offentlig høring, og der er i høringsperioden modtaget 2 høringssvar. Høringssvarene har ikke givet anledning til at ændre i forslaget til energistrategi.

Energistrategien fremlægger principper for en fremtidig udbygning af energianlæg i Randers Kommune, så der opnås mere lokalt ejerskab, mere værdiskabelse, arealforbruget mindskes og kulstofbalancen styrkes. Randers Kommune har med energistrategien et ønske om at kunne blive selvforsynende med energi og derefter blive klimaneutral inden 2045.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at svar på bemærkninger fra høringsperioden godkendes.
2. at Energistrategi Randers godkendes.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 4. marts 2025, punkt 26:

1. at indstilles godkendt
2. at indstilles godkendt med 6 stemmer for og 1 imod. Imod stemte Frank Nørgaard.

Udvalget besluttede, at forvaltningen skal skrive en kort tilføjelse til energistrategi om muligheden for lagring af energi, så denne indgår i behandlingen af sagen i byrådet.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog i januar 2024 (pkt. 11 og 12) at igangsætte udarbejdelse af "Energistrategi Randers" og arbejde for en styrkelse af energifællesskaber. Forvaltningen har derefter i samarbejde med Aalborg Universitet arbejdet med begge områder.

Energistrategien har efter byrådets godkendelse af forslaget 28. oktober 2024 været i 8 ugers offentlig høring. Der er i høringsperioden modtaget høringssvar fra EVIDA og ENERGINET. Høringssvarene har ikke givet anledning til at ændre i forslaget.

EVIDA spørger hvor stor en rolle træflis vil have i den fremtidige el- og varmeproduktion. Forvaltningen svarer EVIDA, at det er den lokale produktion af biomasse, der afgør i hvilket omfang der kan anvendes biomasse til energi i fremtiden. Energistrategien søger en balance imellem mulig produktion og forbrug, på den måde vil forbruget være bæredygtigt, da det samlede biomasseforbrug i kommunen kan leveres fra egne arealer.

ENERGINET spørger om Randers Kommune med Energistrategien har tænkt sin rolle ind i en større dansk eller sågar europæisk kontekst. Forvaltningen svarer ENERGINET, at kommuner som Randers, der har forudsætningerne til selvforsyning og eksport og kan levere udover den gennemsnitlige danske kommune, er nødvendige for at f.eks. bykommunerne kan opfylde deres del af CO2 reduktionen i Danmark. Det handler om at tage en del af ansvaret for fællesskabet, i dette tilfælde Danmark og levere til energisystemet, med udgangspunkt i en lokal værdiskabende energiproduktion i Randers Kommune.

Energistrategi Randers sætter retningen for den fremtidige udvikling af vedvarende energi, og det samlede energisystem i Randers Kommune. Samtidig skal energistrategien kunne rummes i den kommende revision af klimaplanen og kommuneplanen.

Energistrategi Randers har som bærende tema at arbejde for klimaneutralitet i 2045. For at det kan lykkes, indeholder energistrategien et scenarie for selvforsyning af energi inden 2045, og efterfølgende mulighed for eksport af grøn energi.

Siden januar 2024 er der kommet ny lovgivning, nye vejledninger og nye afgørelser, som har haft direkte indvirkning på mulighederne for udbygning af vedvarende energi og lokalt ejerskab til vedvarende energi. Energistrategi Randers har derfor en overordnet tilgang til vedvarende energi og definerer de principper, som vil sætte retning for fremtidige energiprojekter, for at klimaneutralitet også er en realistisk mulighed.

Klimaneutralitet er tæt forbundet med kommunens arealdisponering, da sol- og vindenergi optager arealer, og dermed regeringsaftalen om den grønne trepart fra nationalt hold, bliver inddraget flere arealer til skovrejsning og udtagning af lavbundslande.

Energistrategi Randers påvirkes af meget anden planlægning, og viser alene retningen for fremtidige beslutninger om vedvarende energianlæg. Energistrategi Randers skal samtidig opnå mest muligt værdiskabelse på flest mulige områder.

Vedvarende energi vil i fremtiden være en af flere bærende søjler i en bæredygtig balance i det samlede energisystem, så byer, erhverv, åbent land, landbrug, skove og vild natur kommer i balance. Derved kan klimaneutralitet i 2045 blive en realistisk mulighed.

Energifællesskaber og lokalt ejerskab til vedvarende energi er med ankestyrelsens afgørelse i sagen fra Tønder blevet et juridisk mere afklaret område. Øget lokalt ejerskab til vedvarende energi, kan i fremtiden ske via ejerskab til jorden eller via ejerskab til de opstillede energianlæg, og skal derudover ske på alm. markedsvilkår. Modeller for Energifællesskaber handler derfor om muligheden for at eje i fællesskab. Forvaltningen vil arbejde for at området sikres én indgang for borgerne.

Principperne i Energistrategi Randers handler om at få skabt balance, så der er grundlag for at være selvforsynende med energi, samt kunne forædle biomasse til fossile brændstoffer, så den del af energiforbruget som ikke kan elektrificeres, kan forsynes med fossilfri brændstof fra egenproduktion inden for kommunegrænsen.

Principper i energistrategien er:

- Visionen er klimaneutralitet i 2045 for scope 1 og 2
- Målet er selvforsyning, og derefter eksport af vedvarende energi
- Sikre mere lokalt ejerskab og øge værdiskabelsen i kommunen
- At CO₂ udledningen skal reduceres mest muligt
- At arealforbruget til vedvarende energi (VE) skal minimeres mest muligt
- At biomasseforbruget til energi, skal være bæredygtigt
- At overskudsvarmen skal opsamles, når det giver mening
- At biogent CO₂ skal opsamles
- At industritage skal bruges til solceller

Alle tilgængelige stedbundne ressourcer skal i spil ved selvforsyning. Biomassen skal bruges i en bæredygtig balance, hvor det er den mulige egenproduktion af biomasse, som er bestemmende for det maksimale forbrug af biomasse inden for kommunegrænsen. Selvforsyning ved hjælp af sol, vind og biomasse er grundstenene i energiproduktionen. Efterfølgende giver de tre grundsten mulighed for at producere forskellige grønne brændstoffer og gasser.

El fra sol og vind samt biogas fra biomasse, kan i forskellige kombinationer og processer blive til grønne flydende brændstoffer, som er nødvendige for en grøn omstilling af transport, fly, skibe og industri. Uden produktion af de flydende grønne brændstoffer og gasser, bliver Randers Kommune som samfund ikke reelt selvforsynende, men vil fortsat være afhængig af import fra andre producenter.

Randers Kommune som virksomhed vil via egne indkøb løbende udfase kommunens fossile energiforbrug. Kommunen ønsker at understøtte udviklingen med aktiv deltagelse i lokale ejer- og energifællesskaber og aktivt arbejde for fossilfri energiforbrug i selskaber, hvor kommunen har ejerandele og/eller bestemmelsesret.

Kommunens indkøbspolitik er værktøjet til at nå målet, da det er indkøbspolitikken som bestemmer hastigheden imod et fossilfrit energiforbrug for kommunen som virksomhed. Kommunens handlinger og aktiviteter til at nå målet beskrives i Klimaplan Randers.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Bilag

Svar på bemærkninger fra høringsperioden.

§17. stk. 4 udvalget for bæredygtig udvikling - Bemærkninger - Energistrategien.pdf

Energistrategi_WT

Høringssvar fra høringsperioden

Bilag - Opfølgning på MTU Beslutning 4. Marts 2025

Punkt 54: Godkendelse af proces for den lokale grønne trepart

00.22.04-A30-2-22

Resumé

Fra 2025 og de kommende år deltager Randers Byråd i 3 lokale grønne treparter med det formål at få udarbejdet og opdateret en omlægningsplan forankret i kommuneplanen. I regi af de 3 lokale grønne treparter skal der i oplandene til Randers Fjord, Mariagerfjord og Limfjorden opnås enighed mellem de deltagende kommuner, landsbrugsrepræsentanter og DN repræsentanter om, hvilke arealer, der skal udpeges som områder, hvor der kan opnås statsstøtte til omlægning af lavbundsjord, vådområder, ny natur og skove.

I nærværende sag foreslås proces og tidsplan for dette arbejde godkendt. Den overordnede tidsplan er fastsat af staten og indebærer, at byrådene i de 3 oplande skal have vedtaget hver deres egen første omlægningsplan inden udgangen af 2025.

I sagen præsenteres ligeledes forslag til de principper, der skal anvendes til udpegningen af de egnede omlægningsarealer i de 3 lokale grønne treparter som Randers byråd deltager i.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget

1. at processen og tidsplanen for udarbejdelse af byrådets omlægningsplan godkendes.
2. at byrådet anmoder de lokale grønne treparter om at inddrage de i sagen foreslåede principper i deres endelige forslag til principper for omlægningsplanerne.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 4. marts 2025, punkt 27:

1. at indstilles godkendt.
2. at indstilles godkendt med 6 stemmer for og 1 imod. Frank Nørgaard stemte imod.

Frank Nørgaard bemærkede følgende:

Dansk Folkeparti kan ikke godkende de nævnte principper som bl.a. gør at Randers Kommune skal tage større arealer ud for at nå en god økologisk målsætning i fjorden, efter Viborg Kommune har omlagt kloakering til Nørreå, Gudenå og Randers Fjord.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Med "Aftale om et Grønt Danmark" og "Aftale om Implementering af et Grønt Danmark" får kommunerne en central rolle med ansvar for planlægning og implementering af den ambitiøse arealomlægningsindsats målrettet markante CO₂ reduktioner, god økologisk tilstand af havmiljøet og mere og bedre sammenhængende natur.

Byrådets opgave er underopdelt i 3 hovedindsatser:

1. vedtagelse af principper for arealomlægningen.
2. vedtagelse af omlægningsplanen for Randers kommune.
3. gennemførelse af arealomlægning via konkrete projekter finansieret af staten og i et frivilligt samarbejde med lodsejerne.

Nærværende sag omfatter punkterne 1 og 2.

Arealomlægningen omfatter på nationalt plan omlægning af landbrugsjord:

- til lavbundslande, der binder CO₂ svarende til 140.000 ha på landsplan.
- til skovrejsning på 250.000 ha, der binder CO₂ og giver en kvælstof reduktion.

- til lavbund – og vådområder der giver en kvælstof reduktion.
- til ny sammenhængende natur, omfattende 20 % beskyttet og 10 % stærkt beskyttet natur ud af det samlede areal.

For at sikre udrulning af den nationalt aftalte arealomlægning, skal kommunerne udarbejde dynamiske omlægningsplaner senest i 2025, der angiver de arealer, som kan opnå statslig støtte til en omlægning. Omlægningsplanen skal således udpege, hvilke landbrugsarealer, der kan tages ud af drift og overgå til andre formål, og skal udarbejdes som kommuneplantillæg.

Nedenfor er angivet forslag til processen for udarbejdelse af den første omlægningsplan afstemt med de nationale tidskrav og det forhold, at byrådet deltager i 3 lokale grønne treparter, der skal koordinere internt og indbyrdes.

Tidsplan

Indledende beslutninger, januar-maj 2025

I perioden januar til maj 2025 foreslås jf. den nationale grønne trepart, følgende tids- og aktivitetsplan.

Januar - februar

- Byrådet udpeger deres repræsentanter til de 3 lokale grønne treparter. Byrådet har udvalgt Karen Lagoni og Nils Erik Christensen, som deres repræsentanter.

Marts

- Byrådet behandler Randers Kommunes forslag til principper, der er retningsgivende for udpegning af arealer i omlægningsplanen.
- De lokale Grønne treparter vedtager de endelige principper, der er retningsgivende for udpegning af arealer i omlægningsplanen.

April

- Det grønne råd har anmodet om at komme med deres bud på vigtige områder for naturen og mere biodiversitet. Forvaltningen foreslår, at dette sker senest 1. april 2025 og dette forelægges MTU i april

Maj

- Byrådet behandler de endelige Principper, der er retningsgivende for udpegningen af arealerne i omlægningsplanen.

Udarbejdelse af udkast til omlægningsplan, juni-september 2025

Juni

- De lokale grønne trepart-sekretariater og kommunerne udarbejder herefter i tæt dialog udkast til omlægningsplanerne for hver af de 3 oplande baseret på de kommunale udkast til omlægningsplaner (juni - sept.).
- MTU godkender udkast til kommunal omlægningsplan

Juni - September

- De lokale grønne trepart-sekretariater og kommunerne udarbejder herefter i tæt dialog udkast til omlægningsplanerne for hver af de 3 oplande baseret på de kommunale udkast til omlægningsplaner (juni - sept.).

Vedtagelse af omlægningsplan, oktober-december 2025

Oktober 2025

- De lokale grønne treparter godkender udkast til Randers Kommunes del af de kommunale omlægningsplanerne (3 indstillinger fra 3 lokale treparter)

Oktober - November 2025

- Forvaltningen udarbejder udkast til den juridisk bindende omlægningsplan afstemt med retningslinjer og temaer i kommuneplanen og baseret på de godkendte input fra de 3 lokale grønne treparter

December 2025

- Byrådet behandler den endelige omlægningsplan for Randers kommune baseret på indstillingerne fra de 3 lokale Grønne Treparter.
- Byrådet behandler forslag til, hvordan omlæggelsesplanen forankres i kommuneplanen til offentliggørelse.

Retningssættende principper for udpegning af arealer i omlægningsplanen

Som det er beskrevet ovenfor, er det de lokale grønne treparter, der laver hver deres indstilling til byrådet omkring udpegningen af de arealer, som kan indgå i den endelige omlægningsplan.

Deres udpegninger vil være baseret på fælles principper, der er retningssættende for udpegning af arealer i omlægningsplanen. Disse principper er det første som de lokale grønne treparter skal blive enige om. Nedenfor er angivet forvaltningens forslag til disse principper.

Staten udmelder først i 2025 kravene til de lokale grønne treparter, i forhold til kvælstof (N) reduktionen pr. opland og CO₂ reduktionskravet pr. kommune. Kravene til kvælstof reduktion pr. opland skal være opfyldt senest i 2030. Såfremt en statslig vurdering af indsatsen i de lokale grønne treparter i 2027 viser, at kvælstof reduktionskravet ikke forventes tilgodeset i 2030, vil staten indføre national miljøregulering af kvælstof forbruget på mark niveau benævnt "markregulering". Det vil være muligt at omlægge så meget areal til lavbund og vådområder i de 3 oplande, at en ny markregulering ikke er nødvendig, hvilket vil give de bedste forudsætning for produktion på de tilbageværende "Høj jorde".

Da kvælstofreduktionen udmeldes pr. opland og skal opfyldes pr. opland, skal de 3 lokale grønne treparter, som byrådet deltager i, afklarer, hvordan N reduktionen fordeles mellem kommunerne flere gange. Første gang i forbindelse med udarbejdelsen af den første omlægningsplan i 2025 og dernæst i årene 2026-2030 i takt med, at de konkrete projekter aftales med lodsejerne. Dvs. de lokale grønne treparter vil være aktive indtil de statslige N og CO₂ krav er tilgodeset.

Da omlægningsindsatserne skal foretages af Randers byråd og foregå i Randers Kommune anbefales det, at anbefalingerne til de 3 lokale grønne treparter i relation til udvælgelse af principperne er de samme. Anbefalinger som ligeledes er begrundet i det forhold, at de anbefalede principper vil sikre den størst mulige effektivitet, synergi og merværdi for de arealer i Randers Kommune, som udpeges og dermed kan komme i spil til omlægning og udbetaling af statsstøtte.

Opfyldelsen af de nationale krav til udpegning af 140.000 ha lavbund frem mod 2027/2030 nationalt vil for Randers Fjord oplandet, hvis indsatsen skal afspejle oplandets andel af det samlede areal i Danmark, give et forventeligt krav om omlægning af 26.000 ha i hele oplandet. I Randers kommune findes 4 - 5.000 ha egnet lavbund.

Der er således behov for mere areal i det åbne land, end der er til rådighed, hvis alle de nationale og lokale visioner og politikker skulle gennemføres 1 til 1. Der er derfor afgørende, at de udpegede arealer i omlægningsplanerne er så effektive som mulige i relation til de statslige fastsatte formål, nemlig CO₂ binding, et rent havmiljø og øget biodiversitet.

Det er derfor forvaltningens forslag, at der i principperne for udvælgelse af egnede arealer til omlægning skal lægges vægt på at udpege:

- De mest effektive arealer i forhold til CO₂ binding.
- De mest effektive arealer i forhold til Kvælstof optag.
- Arealer, der samlet giver flest mulige synergier i forhold kulstof, kvælstof, biodiversitet og grundvandsbeskyttelse.
- Arealer der også er omfattet af Gudenåplanen prioriteres højt.
- Skovrejsning på toppen af ådalene med fokus på beskyttelse af ådalsnatur og begrænsning af N udsivning til ådalene.
- Forhindre at der på markerne vil være behov for en national miljøregulering af kvælstof forbruget.

Forvaltningen skal gøre opmærksom på, at de foreslåede principper vil indebære, at Randers kommune vil komme til at bidrage væsentligt til omlægningen i forhold til lavbund og vådområder, idet kommunens geologiske og naturgivende forhold betyder, at Randers er den mest N effektive kommune og har mange meget CO₂ effektive lavbundsjorde.

Endeligt skal det bemærkes, at de foreslåede principper er indholdsmæssigt koordineret med embedsværket i de øvrige Gudenå kommuner.

Økonomi

Finansieringen af opgaven er 3 delt.

Omlægningsplanen:

Finansieringen af kommunernes opgaver i relation til omlægningsindsatsen fremgår af rammeaftale om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen. Der er afsat en samlet økonomisk ramme på 461,8 mio. kr. i 2025-2032, som fordeles i 4 puljer. Heraf fordeles den største pulje på i alt 314,8 mio. kr. via bloktilskuddet ved særskilt fastlagt fordelingsnøgle baseret på kommunernes kvælstofindsatsbehov og potentialet for udtagning af lavbundsjorde i en 60/40 % fordeling.

Randers Kommunes andel af de 314,8 mio. kr. udgør 6,2 mio. kr. i perioden fordelt med 1,6 mio. kr. i 2025 faldende til 20.000 kr. i 2032.

Koordinering i den lokale grønne trepart

Her gives bistand fra de lokale grønne treparts sekretariater til forvaltningens arbejde, som betales af fælles statslige midler til at facilitere processerne i de lokale grønne treparter

Udrulning af aftalerne i den lokale grønne trepart

De nødvendige personaleressourcer til udrulningen af de konkrete arealomlægningsprojekter finansieres af staten fra projekt til projekt på basis af ansøgninger fra forvaltningen.

Bilag

Oplæg mtu 4. marts 2025. Grøn trepart process

Punkt 55: Stibro i Fårup - valg af midlertidig løsning samt bevilling

05.03.06-P20-2-23

Resumé

Den eksisterende gangbro over banen i Fårup har fået så store skader over den sidste vinter, at det har været nødvendigt at lukke gangbroen for al trafik.

Forvaltningen har, i samarbejde med en rådgiver, undersøgt muligheden for at lave et trafikstyret signalanlæg på stedet, til at regulere trafikken over kørebanebroen, så der kan etableres en trafiksikker krydsning for de bløde trafikanter

Anlægget skal inkludere Engvej, Jernbanegade og Bakkevænget hen over broen. Det er muligt at lave anlægget med en enkelt begrænsning; nemlig at sættevogne ikke kan benytte strækningen i vestgående retning.

Etableringen af signalanlægget samt fortov vurderes at koste 1 mio. kr.

Trafik til og fra Engvej kan afvikles i det nye anlæg.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at der etableres et trafikstyret signalanlæg, der inkluderer Engvej og der etableres fortov for de lette trafikanter i vejens sydlige/vestlige side
2. at der til projektet og nedrivning af den eksisterende stibro afsættes et rådighedsbeløb på 1,7 mio. kr. i 2025 finansieret af rammen til diverse vejprojekter
3. at der til projektet og nedrivning af den eksisterende stibro gives en anlægsbevilling svarende til det afsatte rådighedsbeløb

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 4. marts 2025, punkt 34:

Indstilles godkendt med 5 stemmer for.

Karen Lagoni og Bo Vestergaard tog forbehold.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Et ændringsforslag fra Steen Bundgaard (A) om, at der arbejdes på, at finde midler i budgetforhandlingerne 2026 til en ny stibro i Fårup, til erstatning af den gamle stibro blev godkendt med 5 stemmer for og 4 stemmer imod. Imod stemte Venstre, Østbroen og Bo Vestergaard (UP).

Sagsfremstilling

Forvaltningen fremsatte på miljø- og teknikudvalgets møde d. 4. november 2024 - 3 mulige løsninger i forhold til den eksisterende bro; nemlig at

1. Vejbroen spærres for kørende trafik i begge retninger.
2. Trafikstyret signalanlæg etableres.
3. Der indføres prioritering af trafikken, med skiltning.

Det er stadig et stort ønske fra borgerne i Fårup, at der skal laves en ny stibro, i stedet for den eksisterende. Flere borgere i Fårup har overfor forvaltningen udtrykt stor bekymring for om løsningen med signalanlæg trafiksikkerhedsmæssigt vil være en god løsning for de lette trafikanter.

Miljø- og teknikudvalget tilbagesendte sagen til forvaltningen med henblik på at undersøge løsning nr. 2 om at etablere et trafikstyret signalanlæg. Samtidig skulle forvaltningen undersøge en eventuel ensretning af Engvej i sammenhæng med løsningen med etablering af signalanlæg.

Forvaltningen har, i samarbejde med rådgiver undersøgt muligheden for at etablere et trafikstyret signalanlæg på stedet. Signalanlægget etableres med rigtige, faste signalstandere.

Udformningen kan ses på vedhæftede bilag 1, Skitsetegning over signalanlægget.

Af denne ses, at anlægget skal omfattet vejene Jernbanegade, Engvej og Bakkevænget. Med den viste udformning af signalanlægget vurderes det ikke at være nødvendigt at ensrette Engvej. Der etableres fodgængerovergang på tværs af Engvej. Signalanlægget indrettes så trafik fra Bakkevænget er prioriteret, så der i videst mulige omfang ikke vil være ventende biler på Bakkevænget. Herved sikres det, så enkelt som muligt, at trafikken fra hhv. Spurvevej og Gammel Randersvej kan afvikles så glidende som muligt. Ligeledes indrettes det, så cyklister detekteres, og får passende tid til at køre gennem den nye signalanlæg.

Større lastbiler vil ikke kunne benytte det nye anlæg i vestlig retning, men vil skulle benytte Poppelvænget.

Økonomi

På rammen til diverse vejprojekter er der et budget på 0,4 mio. kr. i 2025. Herudover forventes der en overførsel på 3,8 mio. kr. fra 2024 til 2025.

Forvaltningen foreslår, at der gives et rådighedsbeløb til dels at nedrive den eksisterende bro – anlægsudgift 0,7 mio. kr. – og dels at etablere fortov og signalanlæg for kørende trafik i begge retninger som beskrevet til en samlet anlægsudgift på 1 mio. kr. Herefter vil der være et forventet restbeløb på rammen til diverse vejprojekter på 2,5 mio.kr.

Der søges om rådighedsbeløb og anlægsbevilling

Forvaltningen har indtil nu haft omkostninger til opsætning af skilte, nødvendig afmærkning og midlertidigt signalanlæg på ca. 123.000 kr. afholdt på Veje og Trafiks driftsbudget.

Bilag

Bilag 1 - Skitse af Signalanlæg og fortov

Punkt 56: Budgetprocedure 2026-29

00.01.00-S55-4-24

Resumé

Forvaltningen har udarbejdet forslag til budgetprocedure 2026-29. I lighed med de seneste år indebærer forslaget, at direktionen bemyndiges til at udarbejde et budgetforslag i balance.

Det foreslås, at der indarbejdes et nyt effektiviserings-/besparelseskraft på 20 mio. kr. i 2029. Da der i forbindelse med sidste års budgetlægning blev gennemført en flerårig udmøntning af effektiviseringskravet i både 2027 og 2028 foreslås det samtidigt, at der ikke i indeværende års budgetlægning udarbejdes forslag til udmøntning af kravet i 2029. Beløbet placeres i stedet som en central pulje under økonomiudvalget til senere udmøntning.

Med vedtagelsen af budget 2025-2028 blev kommuneskatten forhøjet med 0,2%-point får årene 2025-2028. Samtidigt blev det besluttet, at skatten senest skal være sat ned med 0,2%-point i 2029. I basisbudgettet for 2026-29 forudsættes derfor, at skatteprocenten i 2029 igen nedsættes til 25,8%. Det mistede provenu herved forudsættes finansieret via en tilsvarende merindtægt fra den kommende udligningsreform.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget

1. at der i basisbudget 2026-29 indarbejdes et nyt effektiviserings-/besparelseskraft på 20 mio. kr. i 2029 til senere udmøntning.
2. at nedsættelse af skatteprocenten i 2029 til 25,8% forudsættes finansieret via en tilsvarende merindtægt fra den kommende udligningsreform.
3. at direktionen bemyndiges til at udarbejde et budgetforslag i balance med udgangspunkt i kommunens primære styringsmål.
4. at budgetproceduren for 2026-29 (inkl. tids- og aktivitetsplan) i øvrigt godkendes, jf. vedlagte notat.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 17. februar 2025, punkt 39:

Udsat.

Beslutning

1. og 2. at indstilles godkendt med 7 stemmer for og 2 stemmer imod. Imod stemte Østbroen og Socialistisk Folkeparti.

Et ændringsforslag fra borgmesteren om at der til 2. at tilføjes at konsekvensen af nedsættelsen af skatteprocenten forudsættes finansieret senest i forbindelse med behandlingen af 2028 blev godkendt med 7 stemmer for og 2 stemmer imod. Imod stemte Østbroen og Socialistisk Folkeparti.

Spørgsmålet om socialområdets gældseftergivelse tages der stilling til ifm. behandlingen af regnskab 2024.

3. og 4. at indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet vedlagte forslag til budgetprocedure 2026-29 (se bilag).

Det foreslås, at direktionen – i lighed med tidligere år – til byrådets budgetseminar den 27. august 2025 udarbejder et budgetforslag i balance. Dette forslag vil tage udgangspunkt i kommunens primære styringsmål, der indebærer at overskuddet på det skattefinansierede område i gennemsnit skal kunne finansiere kommunens afdrag på lån - og med særskilt balance i 2029.

Det vedtagne budget 2025-2028 overholdt ikke fuldt ud det overordnede styringsmål omkring balance på det skattefinansierede område. Med vedtagelsen af budget 2025-2028 blev det i den forbindelse forudsat, at den resterende genopretning af kommunens økonomi kan gennemføres i forbindelse med budgetlægningen for 2026-2029.

Et ”budget i balance” forudsætter, at der for fagområder med økonomisk ubalance foreligger handleplaner vedr. genskabelse af økonomisk balance og tilbagebetaling af gæld.

Med hensyn til socialområdet forudsættes det, at en eventuel fortsat ubalance på socialområdet som udgangspunkt kan løses indenfor området selv. Det forudsættes samtidigt, at socialområdet ikke selv skal afvikle den gæld som er oparbejdet som følge af den økonomiske ubalance i tidligere år. Forvaltningen vil i forbindelse med Regnskab 2024 udarbejde forslag til, hvorledes gælden fremadrettet håndteres.

Med vedtagelsen af budget 2025-2028 blev det som følge af kommunens økonomiske situation besluttet, at de økonomiske styringsmål vedrørende anlægsniveau, gæld og størrelsen af den ikke-disponerede kassebeholdning suspenderes indtil videre. I forbindelse med budgetlægningen vil forvaltningen vurdere, om der kan udarbejdes forslag til, hvorledes styringsmålene eventuelt kan genindføres.

Ifølge kommunens økonomiske politik indarbejdes der som udgangspunkt hvert år i basisbudgettet et effektiviseringskrav på 20 mio. kr. pr. år (svarende til ca. 0,5% af serviceudgifterne). Det er samtidigt præciseret, at byrådet i forbindelse med den årlige behandling af budgetproceduren træffer beslutning om, hvorvidt der i budgetlægningen skal indarbejdes et effektiviseringskrav eller ej.

Det foreslås, at der indarbejdes et nyt effektiviserings-/besparelseskrav på 20 mio. kr. i 2029. Da der i forbindelse med sidste års budgetlægning blev gennemført en flerårig udmøntning af effektiviseringskravet i både 2027 og 2028 foreslås det samtidigt, at der ikke i indeværende års budgetlægning udarbejdes forslag til udmøntning af kravet i 2029. Beløbet placeres i stedet som en central pulje under økonomiudvalget til senere udmøntning.

Med vedtagelsen af budget 2025-2028 blev kommuneskatten forhøjet med 0,2%-point for årene 2025-2028. Samtidigt blev det besluttet, at skatten senest skal være sat ned med 0,2%-point i 2029. I basisbudgettet for 2026-29 forudsættes derfor, at skatteprocenten i 2029 igen nedsættes til 25,8%. Det mistede provenu herved forudsættes finansieret via en tilsvarende merindtægt fra den kommende udligningsreform, der ifølge regeringens udmeldte tidsplan skal træde i kraft i 2029.

Der er mange store reformer på vej (ældrereform, skolereform, sundhedsreform, grøn trepart, beskæftigelsesreform - samt en række tiltag på socialområdet). Disse reformer forventes at have stor betydning for kommunernes økonomi fremadrettet - herunder budgetlægningen 2026-29. Byrådet vil på kommende temamøder blive orienteret nærmere herom.

Efter budgetseminaret den 27. august 2025 vil det samlede budgetmateriale blive offentliggjort og høringsperioden starter. I lighed med de seneste år vil det være muligt at afgive høringssvar via høringsportalen på kommunens hjemmeside. Personfølsomme høringssvar vil dog ikke blive offentliggjort på portalen. Alle høringssvar (inkl. personfølsomme høringssvar) vil blive tilsendt byrådet pr. mail inden byrådets 1. behandling af budgettet.

Den 8. september 2025 er der frist for spørgsmål fra politiske partier/liste, hvis de ønskes besvaret inden budgetforhandlingerne, som finder sted i tidsrummet 18-19. september 2025. Alle spørgsmål sendes til kommunaldirektøren. De normale svarfrister er i den forbindelse sat ud af kraft, og spørgsmålene vil blive søgt besvaret så hurtigt som muligt. Som udgangspunkt sendes alle svar til byrådet, medmindre andet er angivet i spørgsmålet. Svarene sendes løbende ud på mail.

Hovedudvalget vil blive orienteret om indholdet af en indgået budgetaftale og medarbejdernes kan i forlængelse heraf vælge at afgive udtalelse.

Den 29. september 2025 kl. 10.00 er der frist for fremsendelse af ændringsforslag. Økonomiudvalg og byråd 2. behandler budgettet hhv. den 2. oktober og 9. oktober 2025.

Økonomi

Budgetprocedurens økonomiske konsekvenser er beskrevet ovenfor og uddybet i vedlagte notat.

Bilag

Budgetprocedure 2026-29 (notat)

Punkt 57: Beredskab & Sikkerhed - Godkendelse af vedtægtsændring om ejerfordeling

00.01.10-P20-6-25

Resumé

I forbindelse med Budgetaftale 2025-2028 for Randers Kommune bevilligede aftaleparterne 4,7 mio. kr. i 2025 stigende til 11,5 mio. kr. i 2026 og frem til Beredskab & Sikkerhed. Efter vedtægterne for Beredskab & Sikkerhed skal ejerskabets fordeling fastsættes på baggrund af de driftsøkonomiske andele, hvorfor bevillingen er indstillet indarbejdet i ejerfordelingen for selskabet.

Beredskabskommissionen har på denne baggrund på møde den 24. februar 2025 indstillet vedtægtsændring om ejerfordeling til godkendelse i byrådet.

Indstilling

Beredskabskommissionen indstiller til byrådet via økonomiudvalget,

- 1. at den nye ejerfordeling godkendes, og
- 2. at vedtægternes bilag 4 for Beredskab & Sikkerhed godkendes.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Beredskab & Sikkerhed er det fælleskommunale beredskab, som ejes af Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs Kommune.

Efter vedtægterne for Beredskab & Sikkerhed, pkt. 2.2., fastsættes ejerkommunernes andele på baggrund af de driftsøkonomiske andele som fordelt efter vedtægternes pkt. 4.1, jf. pkt. 2.1.

I 2023 blev vedtaget at igangsætte et analysearbejde som grundlag for forslag om fremtidigt beredskab i Randers by, udfærdiget af Beredskab & Sikkerhed. Analysens konklusioner blev fremlagt i 2024. Materialet anviste bl.a. forslag til minimumsløsning nødvendig for at sikre forsvarlig førsteindsats til hændelser i Randers by og til mangeårig fremtidssikring.

Analysen viste, at en række forhold udfordrer beredskabet, herunder geografisk udbredelse, muligheden for flere samtidige hændelser, forekomsten af komplekse bygninger og virksomheder mv. Det blev herefter vurderet, hvilke tiltag ville føre til løsning af de forventede udfordringer.

Beredskab & Sikkerheds analyse og konklusioner blev forelagt Beredskabsstyrelsen, som umiddelbart vurderede, at der var beredskabsfagligt grundlag for videre overvejelser.

Med budgetaftale 2025-2028 for Randers Kommune blev efterfølgende vedtaget en ekstra bevilling til Beredskab & Sikkerhed på 4,7 mio. kr. i 2025, stigende til 11,5 mio. kr. i 2026 og frem.

Fordelingen ser på denne baggrund ud som følgende for 2026 og frem:

Samlet betaling fra ejerkommunerne	Budget 2026	Andel
Randers kommunes andel	35.085.964	48,4 %
Favrskov kommunes andel	11.106.783	15,3 %
Syddjurs kommunes andel	13.636.895	18,8 %
Norddjurs kommunes andel	12.641.698	17,4 %
Total	72.471.341	100 %

*Ovenstående beløb i 2026 er en prisfremskrivning af korrigeret budget 2025.

Med den ekstra bevilling via budgetaftalen 2025-2028 er Randers Kommunes andel steget fra 39% i det oprindelige budget for 2025 til 48,4% i budgettet for 2026.

På denne baggrund indstilles, at ejerandelene opdateres, jf. vedtægternes bilag 4, så de svarer til betalingen fra ejerkommunerne, herunder at Randers Kommunes andel fastsættes til 48,4 %.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Bilag

Opdaterede vedtægter for Beredskab & Sikkerhed m. bilag

Punkt 58: Beredskab & Sikkerhed - Godkendelse af budgetforslag 2026 og budgetoverslag 2026-2029

00.01.10-P20-5-25

Resumé

Efter vedtægterne for Beredskab & Sikkerhed skal der sendes budgetforslag for det kommende budgetår og flerårigt budgetoverslag til godkendelse ved interessentkommunerne (Randers, Favrskov, Norddjurs og Syddjurs Kommune).

Beredskabskommissionen har på møde den 24. februar 2025 indstillet budgetforslag for 2026 og budgetoverslag for 2026-2029 til godkendelse i byrådet.

Indstilling

Beredskabskommissionen indstiller til byrådet via økonomiudvalget,

1. at Beredskab & Sikkerheds budgetforslag for 2026 og budgetoverslag for 2026-2029 godkendes.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Beredskabskommissionen har på møde den 24. februar 2025 indstillet budgetforslag 2026 og budgetoverslag 2026-2029 til godkendelse i byrådet. Budgetforslag 2026 og budgetoverslag 2026-2029 er vedhæftet som bilag til sagen.

Budgettet bygger videre på det budgetgrundlag, som har været gældende siden selskabets dannelse i 2016. Der er således tale om et budget, som er udarbejdet på baggrund af det korrigerede budget for 2025 og justeret for interne budgetomplaceringer, ligesom pris og løn er fremskrevet. Der er desuden medtaget en merbevilling fra Randers Kommune på 11,5 mio. kr. i 2026 og frem til beredskabet i Randers by.

For Norddjurs og Syddjurs kommunes vedkommende er desuden indregnet for betaling til efterslæb på vedligeholdelse af brandhaner.

Efter godkendelse i byrådet skal det godkendte budget sendes til Beredskabskommissionen. Herefter vil der ske opkrævning af acontobetaling fra kommunen til betaling den 1. januar og 1. juli, jf. pkt. 4.2 i vedtægterne.

Økonomi

Ifølge budgetforslag for 2026 og budgetoverslag for 2026-2029 indstilles der til, at Randers Kommune svarer selskabet 35.085.964 kr. årligt, hvilket er svarende til kommunens andel af selskabet på 48,4%, forudsat vedtægtsændringen, beskrevet i tidligere sag behandlet på dagsordenen om vedtægtsændring, godkendes af ejerkommunerne.

Bilag

Budgetforslag 2026 og budgetoverslag 2026-2029

Punkt 59: Finansrapport 2024 og restlåneoptagelse vedr. låneramme 2024

00.01.00-Ø50-1-25

Resumé

I henhold til den finansielle strategi skal der ved årsafslutningen gives en afrapportering vedrørende kommunens finansielle forhold på både aktiv- og passivside. I vedlagte finansrapport gives derfor en samlet status over udviklingen i 2024, ligesom forventningerne til afkastet i 2025 og frem beskrives. Lånerammen for 2024 er endeligt opgjort i forbindelse med regnskabsafslutningen, og der ansøges derfor om anlægsbevilling til låneoptagelse på 33,1 mio. kr.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget

- 1) at finansrapporten for 2024 tages til efterretning.
- 2) at der gives anlægsbevilling til låneoptagelse på 33,1 mio. kr. vedrørende lånerammen for 2024.

Beslutning

1. at indstilles taget til efterretning.
2. at indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Østbroen.

Et ændringsforslag fra Østbroen om at budgetvedtagelsen fra 2019-2022 ophører vedr. at låneoptag i Havnearealer tilgår opsparring til Klimabroen, og at de derfor tilgår anden prioriteringer som eks. Byg.vedligehold, vejvedligehold, institutioner m.v. blev forkastet med 1 stemme for og 8 stemmer imod. For stemte Østbroen.

Sagsfremstilling

Nedenfor beskrives resultatet for 2024 opdelt på henholdsvis aktiv-siden og passiv-siden.

Aktivsiden

På aktivsiden redegøres der for afkastet på PM-aftalerne (portefølje i ekstern kapitalforvaltning) samt afkastet på den korte obligationsbeholdning.

Randers Kommune har PM-aftaler med hhv. Nordea og Sydbank på i alt 604,8 mio. kr. pr. 31/12 2024.

2024 har (ligesom 2023) været et godt afkastår med positive afkast på hhv. 8,47% (Sydbank) og 7,47% (Nordea). Det gode afkastresultat i både 2023 og 2024 har dermed mere end opvejet det negative afkastresultat i 2022.

Det positive afkast i 2024 skyldes (ligesom i 2023) primært aktieafkastet på 21,9% -25,8%. Andelen af aktier og højrenteobligationer er pr. ultimo 2024 på godt 23% hos begge forvaltere. Ifølge den finansielle strategi er den maksimale grænse på 30%, men af forsigtighedshensyn vil forvalterne som udgangspunkt ligge et stykke under denne grænse. Sydbank har desuden oplyst, at aktieandelen er nedjusteret en smule primo 2025 som følge af de generelle usikkerheder på verdensmarkedet.

Sammenholdes afkastet i 2024 med Randers Kommunes netværk på det finansielle område kan det konkluderes, at afkastet har været konkurrencedygtigt.

Den korte obligationsbeholdning hos Nordea udgjorde 125,3 mio. kr. ultimo 2024 og afkastet herpå var positivt med 3,35%.

Afkastet på den korte obligationsbeholdning har i 2024 været lidt under forretningen på den løbende konto (ved udlån). I 2023 var der dog tale om et merafkast på 2,0% og i 2025 forventes et merafkast på 0,7%. Forvaltningen vil løbende følge udviklingen i 2025 med henblik på at vurdere, om en del af obligationsbeholdningen bør realiseres og overgå enten til den løbende konto eller placeres i en af de to PM-aftaler.

Passivsiden

Den skattefinansierede gæld (som er omfattet af gældsplejeaftale med Nordea) udgør 952,7 mio. kr. ultimo 2024. Fordelingen mellem fast og variabel rente er 80/20 og er i overensstemmelse med rammerne i den finansielle strategi.

Ultimo 2024 havde Randers Kommune 18 aftaler om renteafdækning (såkaldte renteswaps). Den samlede positive værdi af disse er ultimo 2024 ca. 15 mio. kr. Denne værdi er kort fortalt udtryk for, at den gennemsnitlige (vægtede) faste rente på disse aftaler er lavere end den nuværende markedsrente.

Bankaftale

Randers Kommunens nuværende bankaftale med Nordea er 4-årig og løber fra perioden 1. januar 2022 til 31. december 2025 - med mulighed for forlængelse i et år på uændrede vilkår. Forvaltningen vurderer, at en forlængelse på uændrede vilkår vil være fordelagtig for Randers Kommune. Jævnfør kompetencefordelingen vedtaget af byrådet, har forvaltningen kompetence til at udnytte optioner om forlængelse af kontrakter på uændrede vilkår. Forvaltningen vil på den baggrund forlænge den nuværende bankaftale med Nordea, så den udløber 31/12 2026.

Økonomi

Afkastet i 2024 er indarbejdet i regnskabet for 2024.

Randers Kommunes to PM forvaltere forventer et afkast i 2025 på 3-4%. Og på den korte obligationsbeholdning forventes et afkast på knap 3%.

Skønnet over afkastet i 2025 er fortsat behæftet med betydelig usikkerhed bl.a. som følge af de sikkerhedspolitiske spændinger i verden.

Både på aktivsiden og passivsiden er der i budget 2025-28 budgetteret med en rentesats på 3,5% i 2025. Dette niveau forventes at dække renteudgifter/renteindtægter ved de nuværende forventninger til renteutviklingen.

I november besluttede byrådet at hjemtage lån vedr. lånerammen for 2024. Der blev hjemtaget et lån på 50,6 mio. kr. svarende til den budgetlagte låneramme.

Lånerammen er endeligt opgjort i forbindelse med regnskabsafslutningen. Den samlede låneramme for 2024 udgør 83,7 mio. kr. Der resterer således en lånemulighed på 33,1 mio. kr. Der ansøges derfor om anlægsbevilling til lånoptagelse på 33,1 mio. kr.

Jf. den af byrådet besluttede kompetencefordeling er borgmesteren bemyndiget til at gennemføre lånoptagelsen og træffe beslutning om valg af låntype efter indstilling fra forvaltningen.

I opgørelsen af lånerammen indgår investeringer i Randers Havn, som havnen ikke selv har belånt. Disse investeringer udgør 22,1 mio. kr. Beløbet er øremærket til opsparing til klimabroen, jf. byrådets beslutning truffet i forbindelse med vedtagelsen af budget 2019-2022.

Bilag

Finansrapport 2024

Punkt 60: Nikotinfri arbejdsplads

81.34.00-A00-1-24

Resumé

Visionen om Røgfri Randers 2025 blev vedtaget i 2014. Siden 2014 er der sket et fald i andelen af voksne borgere, der er dagligrygere, men i mellemtiden er der løbende kommet nye nikotinprodukter på markedet. I 2018 blev nuværende rygepolitik godkendt, hvor Randers Kommune ønskede at være "rollemodel" for uddannelsesinstitutioner og andre arbejdspladser ved at gå forrest i forhold til tobaksforebyggelse.

Som led i Randers Kommunes fortsatte indsats for at fremme sundhed på arbejdspladsen og være rollemodel for ansatte, elever og studerende samt for omkringliggende virksomheder og samarbejdspartnere, kan der argumenteres for en revidering af den nuværende rygepolitik til en "Tobaks- og nikotinpolitik".

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget:

1. at Randers Kommunes "Tobaks- og nikotinpolitik" tages til efterretning.

Beslutning

Sagen tages af dagsordenen af forvaltningen.

Sagsfremstilling

Indstillingen er struktureret som følger:

1. Baggrund
2. Viden om nikotinprodukter
3. Argumenter for at revidere Randers Kommunes nuværende rygepolitik
4. Revidering af rygepolitik
5. Nikotin og rygestoptilbud til borgere og ansatte
6. Kvalificering af Tobaks og nikotinpolitikken

1. Baggrund

Visionen om Røgfri Randers 2025 blev vedtaget i 2014. Siden 2014 er der sket et fald i andelen af voksne borgere, der er dagligrygere, men i mellemtiden er der løbende kommet nye nikotinprodukter på markedet.

I 2018 blev nuværende rygepolitik godkendt, hvor Randers Kommune ønskede at være "rollemodel" for uddannelsesinstitutioner og andre arbejdspladser ved at gå forrest i forhold til tobaksforebyggelse.

I 2023 blev sundhedspolitikken godkendt i byrådet, hvor der er et særligt fokus på at skabe nikotinfrie miljøer for børn og unge i Randers Kommune. Dette afledte en række initiativer på børne- og skoleområdet, som byrådet godkendte i maj 2024. I den forbindelse blev det drøftet, om Randers Kommune som arbejdsplads skal følge trop og implementere en tobaks- og nikotinfri arbejdsplads.

Verdenssundhedsorganisationen WHO vurderer, at alle former for tobaks- og nikotinbrug er skadelige, og at de alle bør omfattes af de samme politiske og lovgivningsmæssige foranstaltninger som tobaksprodukter.

KL har i sit udspil "Forebyggelse for fremtiden" fra maj 2024 anbefalet, at kommuner indfører et forbud mod brug af tobaks- og nikotinprodukter for alle ansatte. Anbefalingen ligger under pejlemærke 1 "Prioriter sunde rammer for et bæredygtigt samfund", hvor det anbefales, at der forebygges på risikofaktorer, der har den største sygdomsbyrde, som f.eks. tobak, fysisk inaktivitet, alkohol.

Flere kommuner har ændret deres rygepolitik til også at omfatte nikotinprodukter, og andre kommuner er i gang med dette arbejde. Odense Kommune har i 2023 udvidet deres rygepolitik til også at omfatte nikotinprodukter. Aarhus Kommune har udvidet deres rygepolitik til at omfatte nikotinprodukter i maj 2024. De øvrige byer i 6-by samarbejdet; Esbjerg,

Aalborg og København har for nuværende en rygepolitik, der også omfatter e-cigaretter, men ingen nikotinpolitik (snus mm.).

Udover at flere kommuner har indført forbud mod brug af nikotinprodukter, har også private virksomheder som Salling Group, Normal og Imerco indført forbud mod brug af nikotinprodukter i arbejdstiden.

2. Viden om nikotinprodukter

Nikotinprodukter dækker over en række produkter som snus, tyggetobak, e-cigaretter, puff bars og vapes (e-cigaretter) m.fl. som alle indeholder nikotin og ofte er tilsat sødlige smage.

Forskningen viser, at nikotin er et giftstof, som skaber stor afhængighed. Nikotin er særlig farlig for børn og unge, fordi det påvirker hjernen og dens udvikling negativt. F.eks. viser undersøgelser, at brugen af nikotin i ungdommen bl.a. kan nedsætte koncentrationsevnen, forhøje stressfølsomheden og øge risikoen for angst og depression.

En undersøgelse, udarbejdet af Statens Institut for Folkesundhed fra 2023, viser at andelen af unge mellem 15 og 29 år, der bruger tobaks- eller nikotinprodukter, er steget de seneste år. I 2023 er det cirka hver tredje 15-29-årige, der bruger et eller flere produkter hver dag eller lejlighedsvis. Halvdelen af de unge, der bruger ét eller flere tobaks- eller nikotinprodukter, bruger udelukkende andre nikotinprodukter end cigaretter. Derudover viser undersøgelser, at brugen af nikotinprodukter øger sandsynligheden for at påbegynde cigaretrykning og indtage andre rusmidler.

I tillæg til de sundhedsrisici der er forbundet med at bruge nikotinprodukter, viser flere studier, at der ved brug af nikotinprodukter er øget risiko for:

- **Kræft:** Selvom risikoen for at udvikle kræft er højere ved anvendelse af traditionelle cigaretter end for røgfri nikotinprodukter, viser enkelte studier, at der kan være risiko for visse kræftformer, især mund- og halskræft, ved brug af produkter som f.eks. snus.
- **Diabetes-2:** Nikotin kan påvirke insulinfølsomheden og øge risikoen for at udvikle type 2-diabetes.
- **Tandsundhed:** Brug af snus og andre orale nikotinprodukter kan øge risikoen for tandkødsproblemer, slimhindeforandringer og tandtab

3. Argumenter for at revidere Randers Kommunes nuværende rygepolitik

Som led i Randers Kommunes fortsatte indsats for at fremme sundhed på arbejdspladsen og være rollemodel for unge, elever og studerende, som er i uddannelsesstillinger på kommunens arbejdspladser, kan der argumenteres for en revidering af den nuværende rygepolitik. Hvor principperne bag den nuværende rygepolitik baserer sig på et arbejdsmiljøhensyn om ikke at skade andre med passiv røg, vil der med revideringen af rygepolitikken også kunne tages et hensyn til medarbejdernes egen sundhed. Derfor vil det bidrage til at skabe et sundt arbejdsmiljø, der forebygger brug af sundhedsskadelige produkter. Dermed vil den reviderede rygepolitik være på linje med Randers Kommunes alkoholpolitik, som har disse elementer som grundlæggende principper.

Nedenfor skitseres en række argumenter for revidering af Randers Kommunes rygepolitik, så den inkluderer nikotinprodukter.

Det er i tråd med:

- Randers Kommunes retningslinje for sundhed som værner om det sunde arbejdsmiljø gennem sundhedsfremmende indsatser. Rygepolitikken er en sundhedsfremmende indsats og vil øge medarbejdernes sundhed ved at inkludere nikotinprodukter.
- Randers Kommunes sundhedspolitik gælder borgernes sundhed og berører bl.a. sundhedsudfordringerne i forbindelse med nikotinprodukter – særligt blandt børn og unge. Cirka 70 % af Randers Kommunes ansatte er også borgere i Randers Kommune. Med en revidering af rygepolitikken, så den inkluderer nikotinprodukter, sendes et klart signal om, at kommunen ikke bare tager borgernes, men også de ansattes sundhed alvorligt.
- De ansatte i Randers Kommune er rollemodeller for mange – både elever, studerende og forskellige borgergrupper. Det sender et u hensigtsmæssigt signal, hvis ansatte anvender nikotinprodukter i arbejdstiden. Selvom de røgfrie nikotinprodukter ikke skader andre omkring én, er der en signalværdi i, at der i kontakten med elever, studerende, borgere/brugere tages hensyn til deres sundhed.
- Der er allerede vedtaget lovgivning samt flere indsatser for at skabe nikotinfrie miljøer for børn og unge i Randers Kommune gældende for en række arbejdspladser. En revidering af rygepolitikken vil give ensretning i regler for alle – både elever og øvrige ansatte. Det vil bidrage til retfærdighed og tydelig kommunikation i sundhedsindsatsen på tværs af hele Randers Kommune som arbejdsplads.

- De røgfrie tobaks- og nikotinprodukter udgør både en sundheds- og bæredygtighedsmæssig udfordring. F.eks. udgør efterladte snus- og nikotinposer en sikkerhedsfare for børn og dyr. Derfor er affald herfra tydelig i naturen.

4. Revidering af rygepolitik

Med en revidering af den eksisterende rygepolitik gøres den mere tidssvarende i forhold til de skadelige produkter, der er på markedet. Som det fremgår af bilag 1: "Tobaks- og nikotinpolitik", er "Rygning" skiftet ud med "Tobak og nikotin".

I "Tobaks- og nikotinpolitikken" er der ligeledes en definition af, hvad tobaks- og nikotinprodukter indbefatter, samt hvilke lægelige afvænningspræparater, der er tilladte at anvende i arbejdstiden. I udgangspunktet vil afvænningspræparater med nikotin, som er godkendt af Lægemiddelstyrelsen være tilladt, så længe det er foreneligt med politikken.

Da byrådet godkendte sundhedspolitikken, blev det samtidig besluttet, at nikotinprodukter ikke måtte være på specifikke/udvalgte fysiske arealer såsom ved fritids- og kulturinstitutioner. Dette er skrevet ind i politikken, så der er ensretning i ordlyden.

Implementering og håndhævelse af politikken vil ske på de samme præmisser, som det er gældende i dag for rygepolitikken.

5. Nikotin og rygestoptilbud til borgere og ansatte

Der er forskellige muligheder for hjælp i forbindelse med nikotin og rygestop. Der tilbydes oplæg på arbejdspladser fra Sundhedsfremme og forebyggelsesenhedens nikointeam og gennem Sundhedshøjskolen. Her arbejdes ud fra de evidensbaserede indsatser Kom og Kvit, og Røgfrit liv, som er udarbejdet af Kræftens Bekæmpelse. Der tilbydes gruppeforløb afholdt af Sundhedsfremme og forebyggelsesenhedens nikointeam til medarbejdere og vikarer, samt nikotinstopforløb på arbejdspladser via Sundhedshøjskolen. Ligeledes tilbydes gruppeforløb med nikotinstopkurser for elever. Her skelnes ikke mellem om de er fastansat, vikar eller studerende/elever.

6. Kvalificering af Tobaks og Nikotinpolitikken

I Byrådets tidligere behandling af Sundhedspolitikken blev det lovet, at Byrådet fik en sag omhandlende Tobak- og nikotinpolitik for Randers Kommune som arbejdsplads. Derfor forelægges denne sag til orientering ved Økonomiudvalget og Byrådet.

Den opdaterede kompetencefordelingsplan indbefatter, at Direktionen har kompetencen til at varetage beslutninger, der vedrører personalepolitiske forhold. I kompetencefordelingsplanen står følgende: "Beslutningskompetencen, der varetages af direktionen, omfatter alle personalepolitiske beslutninger, der ligger i forlængelse af Personale- og ledelsespolitikken, herunder f.eks. beslutninger om rejsegodtgørelse/diæter, jubilæumsgratiale, frihed med og uden løn, tjenestefrihed, retningslinjer for alkohol og rygning mv".

Hovedudvalget har drøftet udkast til "Tobaks- og nikotinpolitik" med følgende referat:

"Hovedudvalget drøftede udkast til tobaks- og nikotinpolitik.

Udkastet lægger vægt på at skabe en sund arbejdsplads for medarbejderne og være forbillede som en stor arbejdsplads i kommunen.

Medarbejdersiden har delte holdninger i forhold til udkastet. Randers kommune har en mangfoldig medarbejderskare, hvor udkastet til en revideret politik for nogen vil opleves som en urimelig indgriben i deres personlige frihed."

Økonomi

Sagen har ingen budgetmæssige konsekvenser.

Videre proces

Efter byrådets orientering om Tobaks- og nikotinpolitikken vil følgende aktivitet forestå:

- Tobaks- og nikotinpolitikken træder i kraft fra den 1. august 2025.

- MED-udvalgene vil efterfølgende drøfte politikken med fokus på, hvad politikken i praksis betyder på den enkelte arbejdsplads. I den forbindelse har arbejdsmiljøorganisationen en særlig forpligtelse til at politikken efterleves i et arbejdsmiljøperspektiv.

Bilag

Bilag 1 - Tobaks- og nikotinpolitik 2025

Punkt 61: Sekretariatsbetjening af Huslejenævn og Beboerklagenævn

00.15.00-G01-1-25

Resumé

Randers Kommune har i dag tre medarbejdere, der varetager sekretariatsbetjeningen af kommunens Husleje- og Beboerklagenævn. I Aarhus er der etableret et fællessekretariat, der sekretariatsbetjener en række kommuners Husleje- og Beboerklagenævn. I denne sag skal økonomiudvalget og byrådet behandle et forslag om, at Randers Kommunes sekretariatsbetjening af de to nævn flyttes til fællessekretariatet i Aarhus pr. 1. maj 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget

1. at godkende, at sekretariatsbetjeningen af Randers Kommunes Huslejenævn og Beboerklagenævn flyttes til fællessekretariatet pr. 1. maj 2025.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Et ændringsforslag fra Østbroen om at sagen sendes i høring hos nævnene blev forkastet med 1 stemme for 6 stemmer imod. For stemte Østbroen.

Socialistisk Folkeparti undlod at stemme.

Der udarbejdes til byrådsmødet en liste over de deltagende kommuner i sekretariatssamarbejdet.

Socialistisk Folkeparti og Østbroen tog forbehold.

Claus Berggren (V) var fraværende.

Sagsfremstilling

Randers Kommune varetager i dag sekretariatsbetjeningen af kommunens Huslejenævn og Beboerklagenævn. Nævnene er en domstolslignende administrativ myndighed, der fungerer selvstændigt i forhold til kommunen.

Huslejenævnet træffer afgørelser i tvister mellem lejere og udlejere i private udlejningsejendomme, og både lejere og udlejere kan indbringe en sag for huslejenævnet. Huslejenævnet i Randers Kommune behandler særligt sager om huslejens størrelse, flytteopgørelser og sager om vedligehold, fornyelse og renholdelse. Huslejenævnet i Randers Kommune traf i 2024 afgørelse i 224 sager.

Beboerklagenævnet træffer afgørelser i tvister mellem parterne i alment boligbyggeri, og på tilsvarende vis som ved huslejenævnet kan både lejere og udlejere indbringe en sag. Beboerklagenævnet i Randers Kommune behandler typisk sager om overtrædelse af husorden, flytteopgørelser, formalia vedr. varsling af huslejeforhøjelser, forbrugsregnskaber mv. Beboerklagenævnet i Randers Kommune traf i 2024 afgørelse i 30 sager.

Organisering i dag

Sekretariatet for husleje- og beboerklagenævnet er i dag organisatorisk forankret under Social- og Arbejdsmarkedssekretariatet, og består af én leder og to medarbejdere, svarende til i alt 94 timer om ugen. Udover sekretariatsbetjeningen af Huslejenævnet og Beboerklagenævnet varetager sekretariatet en opgave om sygedagpengeregres knyttet til beskæftigelsesområdet svarende til ca. 5 timer om ugen.

Sekretariatsbetjening i Aarhus

I Aarhus er der etableret et fællessekretariat, der udover betjening af Aarhus Kommune varetager sekretariatsopgaver for omkringliggende kommuner, hhv. Favrskov, Syddjurs, Norddjurs Kommune. Aftalen indebærer, at fællessekretariatet sørger for den juridiske, administrative og praktiske sagsbehandling af sagerne, herunder

- besvarelse af henvendelser pr. brev, telefon og mail
- Modtagelse og oprettelse af nye sager
- Indhentelse af relevante dokumenter til sagens oplysninger
- Øvrig kontakt til parter, advokater, nævnsmedlemmer mv.
- Juridisk, administrativ og praktisk forberedelse af sagerne til nævnets behandling
- Sekretærbistand ved nævnets møder og besigtigelser, herunder protokolføring
- Nævnsssekretæren, som er ansat i Nævnsssekretariatet i Aarhus Kommune, deltager i nævnets møder
- Gennemførelse af besigtigelsessager
- Skrive afgørelser, opfølgning og afslutning af sager efter nævnets behandling
- Indberetning til Grundejerens Investeringsfond og huslejenævn.dk
- Håndtering af aktindsigtsanmodninger

Møder i nævnene holdes fortsat i den respektive hjemkommunes lokaler, og besigtigelser udgår derfra. Booking af lokaler og bestilling af forplejning forestås af hjemkommunen, og hjemkommunen er forpligtet til at stille en kontaktperson til rådighed med henblik på koordinering heraf. Det er endvidere fortsat hjemkommunen, der har ansvaret for at få forelagt sager for kommunens byråd, når der skal udpeges formænd, medlemmer og suppleanter.

Social- og Arbejdsmarkedssekretariatet vil fortsat skulle håndtere sager om sygedagpengeregres.

Reduktion af sårbarhed og administration

Sekretariatet for Huslejenævnet og Beboerklagenævnet i Randers Kommune, leverer en høj faglig kvalitet og er præget af stor stabilitet. Lederen af sekretariatet går imidlertid på pension i foråret 2025. Der er derfor anledning til at se på, om sekretariatsbetjeningen fremadrettet skal håndteres anderledes.

Det er vigtigt, at Huslejenævnet og Beboerklagenævnet betjenes korrekt og effektivt, således lovgivningens frister på området overholdes. Konstruktionen med én leder og to medarbejdere er potentiel sårbar, både i forhold til sygdom, vakante stillinger og lignende. Denne sårbarhed kan reduceres ved at overdrage sekretariatsbetjeningen til fællessekretariatet. Udover at reducere sårbarheden vil en overdragelse af sekretariatsbetjeningen indebære en administrativ besparelse, se nærmere i sagens økonomiafsnit.

Der kan indgås en aftale om sekretariatsbetjening af Husleje- og Beboerklagenævn for en periode på op til fem år. Herefter bortfalder aftalen, medmindre der forinden indgås en ny aftale om sekretariatsbetjeningen.

Virksomhedsoverdragelse – juridiske, økonomiske og sociale følger for medarbejderne

Hvis sekretariatsbetjeningen overdrages til et fællessekretariat, vil overdragelsen ske efter reglerne om virksomhedsoverdragelse. Virksomhedsoverdragelse indebærer, at medarbejderne som udgangspunkt har pligt til at træde over i den nye virksomhed under forudsætning af, at deres ansættelsesforhold ikke ændres.

En virksomhedsoverdragelse vil dog betyde, at medarbejderne skal møde på et arbejdssted i Aarhus. Det vil afhænge af en konkret vurdering af afstanden fra medarbejdernes bopæl til det fremtidigt ansættelsessted, om der er tale om en væsentlig stillingsændring. Medarbejderne vil ved en virksomhedsoverdragelse få arbejdssted på Dokk1 i Aarhus, der ligger centralt ift. bl.a. offentlig transport. Såfremt overdragelsen medfører en væsentlig stillingsændring, hvilket beror på en konkret og individuel vurdering af den enkelt medarbejders ansættelsesforhold, så vil ændringen ske med det personlige opsigelsesvarsel. I en evt. varslingsperiode vil medarbejder ikke være pligtig til at overgå til fællessekretariatet.

Ved virksomhedsoverdragelse vil medarbejderne blive overført til stillinger med tilsvarende løn- og ansættelsesvilkår. Medarbejderne kan dog have øgede afledte transportudgifter til og fra arbejde.

Hvis sekretariatsbetjeningen overdrages til fællessekretariatet, vil de berørte medarbejdere overgå fra at være en del af social- og arbejdsmarkedssekretariatet i Randers Kommune til at være en del af fællessekretariatet i Aarhus Kommune. Derved vil medarbejderne få mulighed for at indgå i et sekretariat med andre kollegaer, der sidder med tilsvarende arbejdsopgaver. Det vil styrke medarbejdernes muligheder for faglig sparring med kollegaer. Fællessekretariatet vil sikre, at de to medarbejdere bliver onboardet og dermed bliver klædt på til fællessekretariatet.

Forslaget om overdragelse er blevet behandlet på lokalMED og SektorMED. Referat af møderne er vedlagt sagen som bilag. Det bemærkes, at de berørte medarbejdere stiller sig positive over for forslaget om en virksomhedsoverdragelse.

Der kan over tid opleves udsving i antallet af sager, der skal behandles i kommunernes huslejenævn og beboerklagenævn. Det er forvaltningens vurdering, at disse udsving i højere grad kan rummes inden for et større sekretariat, der varetager opgaver på tværs af flere kommuner.

Budget 2025-28

Byrådet har med budget 2025-2028 besluttet, at der skal gennemføres et generelt servicetjek af hele kommunens organisering og opgaveløsning på det administrative område. På baggrund heraf skal der udarbejdes forslag til mulige ændringer. Oplægget skal blandt andet vurdere mulighederne for central samling af flere administrative funktioner og øvrige muligheder for at nedbringe de samlede udgifter til ledelse og administration på tværs af den samlede organisation. Nærværende sag skal ses i tilknytning til den samlede administrationsanalyse, men forholdene i sekretariatet medfører imidlertid, at forslaget om opgaveoverdragelse til fællessekretariatet allerede nu forelægges med henblik på at sikre en stabil drift af Randers Kommunes Huslejenævn og Beboerklagenævn.

Økonomi

Der forventes en administrativ besparelse på 285.000 kr. ved at overføre sekretariatsbetjeningen til et fællessekretariat. Hertil kommer dog, at Randers Kommune fortsat skal varetage indsatsen om sygedagpengeregulering, der anslås til at udgøre 5 timer om ugen.

Bilag

Referat af sektor MED Adm

Referat af MED møde den 25-2-2025

Punkt 62: Kommunikations- og inddragelsesproces vedr. Hvidbogen om Fremtidens Randers

00.13.00-P20-6-25

Resumé

Byrådet har igangsat et generationsprojekt, der skal skabe grundlaget for Fremtidens Randers. I indeværende fase udarbejdes en Hvidbog, som færdiggøres med henblik på at den kan præsenteres for byrådet i slutningen af maj 2025. Hvidbogen vil beskrive kommunens styrker og udfordringer, og vil samtidigt pege på de væsentligste problemstillinger og udviklingstendenser, der vurderes nødvendige at forandre. I denne sag skal byrådet beslutte, hvordan kendskabet til indholdet i hvidbogen skal udbredes, og hvilke initiativer der skal iværksættes for at understøtte drøftelser med offentligheden og interessenter, skabe inddragelse og engagement og dermed også få input retur til byrådet i forhold til næste fases arbejde med bud på løsninger i en samlet strategisk plan.

Der lægges i den forbindelse op til, at byrådet træffer beslutning om ambitionsniveauet for processen – herunder omfang og metoder i forhold til kommunikation af Hvidbogens indhold og inddragelse af borgerne m.fl.

Forvaltningens oplæg indeholder på den baggrund et forslag til en kommunikations- og inddragelsesproces med mulighed for at byrådet kan træffe beslutning om at udvidet proces. Forvaltningens forslag indebærer en bred proces med information samt inddragelsesaktiviteter med fokus på interessenter, mens den udvidede proces øger graden af generel borgerinddragelse, mængden af kommunikationstiltag og omfanget af aktiviteter.

Herudover foreslås det i sagen, at tidsplanen tilrettes således at forslaget til strategisk plan for Fremtidens Randers behandles i byrådet i november 2025 med henblik på at det afgående byråd kan behandle sagen og give sine anbefalinger til det nye byråd. Forslaget til strategisk plan fremsendes herefter igen primo 2026 med henblik på at det nye byråd kan tage endelig stilling til det videre arbejde med Fremtidens Randers.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget,

1. At forslaget til kommunikations- og inddragelsesproces vedr. den færdige Hvidbog for Fremtidens Randers
 - a. gennemføres som foreslået af forvaltningen, eller
 - b. gennemføres som foreslået af forvaltningen inkl. den udvidede proces.
2. At tidsplanen for fremsendelse af forslaget til strategisk plan for Fremtidens Randers ændres så planen fremsendes til byrådet november 2025 og genfremsendes til det nye byråd primo 2026.

Beslutning

1. at forslag b indstilles godkendt, dog således at det præciseres hvordan borgere og interessenters forslag m.m. indhentes.
2. at indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet besluttede med budget 2024-2027 at igangsætte et generationsprojekt om ”Fremtidens Randers”. På den baggrund besluttede byrådet i juni 2024, at arbejdet med Fremtidens Randers skal ske i nedenstående tre faser.

- Fase 1: Udarbejdelse af en hvidbog senest maj 2025 med beskrivelse af data om de problemstillinger, som Randers Kommune står overfor. I denne fase er også første overordnede formidling af og inddragelse i hvidbogen i offentligheden og blandt interessenter.
- Fase 2: Oplæg til politisk beslutning om strategi, mål og løsninger for Fremtidens Randers (en strategisk plan).
- Fase 3: Arbejdet med løsninger efter beslutning om mål og strategi.

Oprindeligt fremgik det af den vedtagne tidsplan for arbejdet med Fremtidens Randers, at den strategiske plan skulle fremsendes til byrådet i oktober. Forvaltningen foreslår at tidsplanen ændres, så forslaget til strategisk plan for Fremtidens Randers behandles i byrådet i november 2025 med henblik på at det afgående byråd kan behandle sagen og give sine anbefalinger til det nye byråd. Forslaget til strategisk plan fremsendes herefter igen primo 2026 med henblik på at det nye byråd kan tage endelig stilling til det videre arbejde med Fremtidens Randers.

Arbejdet med hvidbogen forløber planmæssigt, og hvidbogen præsenteres for byrådet på et temamøde den 27. maj 2025.

Hvidbogen kommer til at beskrive både styrker og svagheder, problemstillinger og tendenser, der vurderes afgørende nødvendige at finde løsninger på for at styrke Fremtidens Randers. Det er dermed indhold som rummer en stor mængde kompleks information, og der vil tegne sig et tydeligt billede af, at nogle af problemstillingerne og tendenserne kræver betydelige forandringer.

Hvidbogen bringer ingen svar på problemstillinger, som identificeres – løsninger skal identificeres og prioriteres i den efterfølgende proces. Men det må som udgangspunkt forventes, at store greb og et langt sejt træk vil være påkrævet for at vende problemstillingerne.

På nuværende tidspunkt er det forventningen at materialet som præsenteres ultimo maj består af følgende:

- Et baggrundsmateriale/en bilagssamling i størrelsesordenen 300-500 sider, som beskriver alle relevante områder/temaer i forhold til kommunens og kommunens udvikling – materialet offentliggøres udelukkende online.
- Selve Hvidbogen, hvor ambitionen er en publikation, der ikke overstiger 100 sider. Hvidbogen skal sammenfatte de væsentligste data og forklaringer på kommunens situation og pege på de vigtigste temaer, der vurderes af afgørende betydning for det videre arbejde med Fremtidens Randers ("de afgørende forandringer") og derfor bør adresseres i det kommende arbejde med en strategisk plan.
- Et opsummerende resumé af Hvidbogen (max 5 sider) – efter behov suppleret med et antal faktaark.

Randers Kommune kan som organisation ikke skabe løsningerne alene. Det vil kræve en fælles indsats med erhvervslivet, fagbevægelsen, civilsamfundet mv. - og helt nye idéer og tilgange kan være nødvendige. Forvaltningen vurderer derfor, at en relativt omfattende kommunikations- og inddragelsesproces bør prioriteres. Målet er at sikre kendskab til arbejdet med Fremtidens Randers og skabe dialog med offentligheden og interessenter, som skal afføde input, idéudvikling, inddragelse og engagement.

Der foreslås i den forbindelse en kommunikations- og inddragelsesstrategi der både sikrer forståelse og understøtter ejerskab hos borgere, erhvervsliv, fagbevægelsen og andre aktører, som fremmer dialog med hinanden og med byrådet og understøtter, at byrådet får input tilbage. Input som kan bidrage til svar på problemstillinger og udfordringer – og til at styrke kommunens styrker.

Forslaget til mål med kommunikations- og inddragelsesstrategien er følgende:

- At skabe kendskab til arbejdet med Fremtidens Randers – blandt interessenter som potentielt kan bidrage til at realisere de afgørende forandringer og i offentligheden generelt.
- At skabe en offentlig samtale og dialog om Hvidbogens indhold og pointer.
- At sikre, at byrådet får input fra offentligheden og interessenter i forhold til det videre arbejde med en strategisk plan for Fremtidens Randers.

Forvaltningens forslag til kommunikations- og inddragelsesindsats bygger på tre principper:

- ? Letforståelig og bred information – Hvidbogens pointer skal være tilgængelige for offentligheden.
- ? Inddragelse og engagement – Offentligheden skal have mulighed for at bidrage med input og idéer.
- ? Målrettet formidling – Forskellige målgrupper og interessenter nås via relevante kanaler og formater.

Den annoncering som foreslås gennemført, vil have fokus på at udbrede det overordnede kendskab til Fremtidens Randers og til den inddragelsesproces som er igangsat - samt muligheden for at være med og bidrage med idéer og input til det videre arbejde med Fremtidens Randers. Det skal herunder tydeliggøres, at Fremtidens Randers vedrører hele Randers Kommune.

Til de større eksterne arrangementer som gennemføres foreslås det, at alle byrådsmedlemmer inviteres med og at en repræsentant for byrådet forestår opstart og velkomst samt afrundingen af arrangementet. Forslaget indeholder herudover en udvidet proces, hvis byrådet ønsker at øge ambitionsniveauet. Dette er forsøgt sammenfattet i nedenstående oversigt og er uddybet i vedlagte bilag:

Kommunikations- og inddragelsesproces

Tabel der viser kommunikations- og inddragelsesprocesser

Forslag	Omfang	Kommunikationskanaler	Inddragelsesmetoder
---------	--------	-----------------------	---------------------

Forvaltningens forslag	Bred kommunikation og inddragelse	Hjemmeside, sociale medier, fysisk udstilling, annoncering for arrangementer, mobil udstillingsvogn og arrangementer – herunder et større afsluttende arrangement i forbindelse med Festugen.	Eksterne arrangementer med fokus på interessenter og interne arrangementer med fokus på ledere, TR og arbejdsmiljørepræsentanter. Mulighed for at komme med ideer/tanker på høringsportal, postkort til at afgive forslag.
Forvaltningens forslag til udvidet proces	Maksimal kommunikation og inddragelse	Mobiludstillingsvogn ud til endnu flere steder, anvendelse af online digitalt interaktivt værktøj ved arrangementer og til borgere. Markant øget tilstedeværelse i Randers Festuge, flere arrangementer rundt omkring i kommunen og øget annoncering.	Større antal arrangementer. Der udvides fra oplæg for interessentgrupper til også at omfatte arrangementer målrettet alle målgrupper. Der anvendes digitalt værktøj til spørgeundersøgelser under oplæg og til inddragelse.

Kommunikations- og inddragelsesprocessen foreslås herudover indledt af et temamøde for byrådet mandag den 2. juni. kl. 1600-1900, hvor gennemgangen fra temamødet den 27. maj uddybes og de konkrete aktiviteter i den videre proces gennemgås. Hvidbogen offentliggøres herefter tirsdag den 3. juni.

Målgrupper og interessenter

For at sikre målrettet indsats i arbejdet med kommunikation og inddragelse opdeles modtagerne i:

Eksterne målgrupper:

- Borgere
 - Samfundsinteresserede (ønsker grundig information)
 - Engagementsparate (ønsker dialog og inddragelse)
 - Nysgerrige (ønsker let og hurtig adgang til information)
- Erhvervsliv
 - Små og store virksomheder

Interne målgrupper

- Medarbejdere i Randers Kommune
- Ledere, tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter i Randers Kommune

Interessenter

- Erhvervsorganisationer og fagbevægelse.
- NGO'er, foreninger, råd, skolebestyrelser, lokale aktører inden for erhverv, uddannelse, kultur, sociale indsatser, bolig m.fl.

Tidsplan

- April-maj: Forvaltningen gennemfører planlægning og koordination af arrangementer – herunder overordnet kommunikation og udsendelse af invitationer til de aktiviteter som skal gennemføres inden sommerferien 2025 (afhængigt af byrådets beslutning om omfanget af aktiviteter).
- Den 27. maj 2025: Byrådet får præsenteret Hvidbogen, der skal danne grundlag for Fremtidens Randers. Det sker på et temamøde.
- Den 2. juni 2025: Som ovenfor nævnt foreslås der gennemført et yderligere temamøde for byrådet, hvor der kan foretages en uddybende gennemgang af Hvidbogen og en gennemgang af de aktiviteter som skal gennemføres i kommunikations- og inddragelsesprocessen.
- Den 3. juni 2025: Hvidbogen offentliggøres og kommunikations- og inddragelsesprocessen påbegyndes. Målet er herefter at skabe opmærksomhed om Hvidbogen og særligt de afgørende forandringer, som Hvidbogen peger i retning af. Der bør være let tilgængelig information om Hvidbogen og en formidling af hvad der følger af indsats for inddragelse og information til offentligheden og interessenter (jf. de foreslåede aktiviteter).
- Juni: Målet er at udbrede kendskabet til Hvidbogen yderligere og invitere til dialog, skabe deltagelsesmuligheder, skabe rum for refleksion og inspiration.
- August: Målet er at fortsætte udbredelse, dialog og deltagelse, refleksion og inspiration samt afslutte udbredelses- og inddragelsesprocessen med et højdepunkt, hvor mange har mulighed for at deltage på tværs af interessenter og målgrupper. Dette foreslås at ske med et arrangement (eller flere arrangementer) i forbindelse med Festugen.

Med afsæt i ovenstående – og de input der er kommet ud af processen – udarbejder forvaltningen et forslag til en strategisk plan, som fremlægges for byrådet i november 2025. Som ovenfor nævnt foreslås det i den forbindelse at byrådet kommer med sine anbefalinger, som kan overleveres til det nye byråd. Det nye byråd får således i starten af 2026 sagen til behandling og kan træffe endelig beslutning om den strategiske plan for arbejdet med Fremtidens Randers. Der udarbejdes i den forbindelse en ny kommunikationsplan.

Økonomi

Nedenfor er angivet forvaltningens vurdering af udgifterne knyttet til de forskellige pakker.

Forvaltningens vurdering af udgifterne

Pakke	Forventede udgifter (i alt)	Hovedudgifter
Forslag til proces	600.000 kr.	Annoncering, informationsmøder, mobil udstillingsvogn og et større arrangement i forbindelse med Festugen
Udvidet proces	1.220.000 kr.	Udover ovennævnte forslag udbygges med flere events og flere informationsmøder, øget annoncering, fysiske udstillinger, en online engagementsplatform samt flere arrangementer i forbindelse med Festugen.

Byrådet har med budget 2024-2027 afsat 1,75 mio. kr. til udvikling af Hvidbog og strategi for Fremtidens Randers. Udgifterne til gennemførelse af kommunikations- og inddragelsesprocessen om Fremtidens Randers afholdes indenfor det afsatte beløb.

Bilag

Beskrivelse af kommunikations- og inddragelsesaktiviteter

Bilag mobil udstillingsvogn_endelig

Bilag We Solve_endelig

Økonomi_samlet overblik

Punkt 63: Lukket: Mulig klage over afgørelse

00.01.00-K00-4-24